

schrit_tmacher
just dance!

jaarverslag **2022**

Stichting StEP by StEP
schrit_tmacher just dance!
8 maart t/m 10 april 2022

**Uitgesproken
Internationaal
Grensverleggend
Verbindend
Grootstedelijk**

**Dans als beweeglijke
brug tussen polariserende
perspectieven**

schrit_tmacher Festivalopening Heerlen – Hofesh Shechter Company (foto: Sanne Linssen)

Voorpagina: Alexander Whitley Dance Company – *Overflow* (foto: Johan Persson)

Inhoudsopgave

_1	Vooraf festivalprofiel	3
_2	Verslag van de Raad van Toezicht	5
_3	Verslag van de directie	9
_4	schrit_tmacher 2022 in vogelvlucht	12
_5	Het programma in 2022	15
_6	Artist in Residence en Coproducties	29
_7	Prestatieverantwoording schrit_tmacher	32
_8	Ons publiek	35
_9	Marketing & communicatie	43
_10	partners en positie in de danswereld	51
_11	Personeel en organisatie	55
_12	Het festival in 2023 / thema: de strijd voor gelijkwaardigheid	73
_13	Financiële paragraaf 2022	78

Dance Company Nanine Linning & Nederlands Kamerkoor – *Di Lasso's Tranen van Petrus* (foto: Klaus Tummers)

_1 vooraf | **festivalprofiel**

Vanuit alle windstreken haalt schrit_tmacher *just dance!* belangwekkende danskunst naar (Zuid-) Nederland, met een scherp oog voor choreografen die niet of nauwelijks in Nederland, zelfs in Europa te zien zijn. Elk voorjaar biedt schrit_tmacher in vier steden in drie landen in de Euregio (in Heerlen en Kerkrade – Nederland, Aken – Duitsland en Eupen – België) een podium aan een brede mix van dansvernieuwers, toonaangevende internationale danskunstenaars alsook nieuw choreografie- en danstalent uit eigen land en de eigen (Eu)regio. Het festival verbindt deze makers aan een breed en divers publiek van alle leeftijden, jong en oud(er), lokaal, regionaal en (inter)nationaal en uit verschillende lagen van de bevolking.

schrit_tmacher toont echter niet alleen dans. Het is de intrinsieke ambitie van het festival om actuele producties binnen een historisch, sociaal-maatschappelijk of cultureel kader te plaatsen en het venster op de wereld bij het publiek via de danskunst te openen dan wel te verbreden. Het Duitse woord *Schrittmacher* betekent letterlijk pionier, stappenzetter, grensverlegger. Deze synoniemen staan aan de basis van het festival, dat elke kans grijpt om de grenzen van kunstdisciplines op te rekken, nieuwe wegen in te slaan, nieuwe makers naar de Euregio te halen en nieuwe verbindingen te leggen. Vanuit deze avontuurlijke basis heeft schrit_tmacher in binnen- en buitenland een grote naam opgebouwd en is het zelfs in de laatste twee zware coronajaren erin geslaagd om danskunstenaars uit binnen- en buitenland een podium te bieden en het publiek te verrassen met een rijke, avontuurlijke programmering van interdisciplinaire, soms ontregelende maar altijd virtueuze dans.

Eun-Me Ahn – North Korea Dance (foto: JM Chabot)

_2 Verslag van de Raad van Toezicht

COVID-19 heeft voor drie totaal verschillende edities van ons festival gezorgd. De Raad van Toezicht heeft alle lof voor de organisatie van schrit_tmacher, omdat zij in een woelige, onzekere tijd, soms zelfs tegen de stroom in koersvast heeft gestuurd op een volwaardig festival. In de voorbereidingsperiode hebben wij regelmatig contact gehad met de directie om de risico's van deze koers te monitoren en uitdagingen te bespreken. Telkens kwamen wij gezamenlijk tot de conclusie dat alles beter was dan met lege handen te staan als het festival inderdaad door kon gaan. Zo kon het gebeuren dat we op 8 maart 2022 onwennig maar ook euforisch met Hofesh Shechter Company op het podium schrit_tmacher 2022 openden voor een goedgevulde zaal in Theater Heerlen. schrit_tmacher kon meteen uitpakken met een compleet programma en heeft daarmee een onuitwisbare indruk achtergelaten in de sector.

Terugkijkend zijn wij zeer content met het programma van schrit_tmacher 2022; dat was van een hoog niveau met voorstellingen voor een breed publiek van alle leeftijden. Getuige ook het hoge aantal van 45.870 bezoekers voor het gehele festival en 17.393 bezoekers voor louter dansvoorstellingen. schrit_tmacher presenteert al jaren op rij een kwalitatief hoogwaardige programmering; het publiek weet wat het verwachten kan en heeft veel vertrouwen. De vertaling van die consistentie zien we terug in de interesse voor het festival, zowel vanuit de zijde van makers en gezelschappen als van het publiek. Ook dát is een compliment waard.

ACTIVITEITEN

In 2022 heeft de Raad van Toezicht drie maal online en een keer fysiek vergaderd met de directie. Daarnaast is er tussentijds meerdere malen contact geweest met de directie om de juiste koers te bepalen met het oog op de pandemie. Een ander belangrijk gespreksonderwerp op de agenda was het terugtreden Karel van Rosmalen als lid van de Raad van Toezicht in december 2022 vanwege een commissariaat elders. De werving en selectie van een nieuw lid hebben we vanwege ons streven naar meer diversiteit in onze Raad breed en landelijk uitgezet. Hierbij hebben wij een beroep gedaan op het ATANA-netwerk, dat zich sterk maakt voor diversifiëring van de samenstelling van besturen en raden van toezicht in de culturele en maatschappelijke sector. Naar aanleiding van de wervingsprocedure hebben wij met een aantal kandidaten gesproken en – op basis van haar ruime bestuurlijke ervaring – gekozen voor mevrouw Hedwig Darley. Medio 2023 loopt de bestuursperiode van het tweede bestuurslid, Wim Wijnen af; voor zijn positie zoeken we nadrukkelijk naar een startende bestuurder met een andere culturele en/of etnische achtergrond. Mochten wij deze kwaliteiten niet in één persoon vinden, zijn we voornemens om een vierde lid aan te nemen en voor deze vierde positie een startende bestuurder de kans te geven om binnen onze Raad van Toezicht bestuurservaring op te doen.

Naast de Code Diversiteit en Inclusie is de uitvoering van de Fair Practice Code een aandachtspunt van onze Raad. De organisatie van schrit_tmacher werkt veel samen met ZZP'ers. Daarnaast zijn veel mensen die in dienst zijn van Parkstad Limburg Theaters bij de uitvoering van het festival betrokken. Alle samenwerkingspartners krijgen fair betaald en de arbeidsomstandigheden zijn goed. De uitkoopsommen aan internationale gezelschappen voldoen eveneens aan de code.

In de laatste vergadering van 2022 heeft de Raad conform de Governance Code Cultuur een reflectie uitgevoerd op het eigen functioneren. Naar aanleiding van deze zelfevaluatie is het streven naar zowel verjonging als diversifiëring van de Raad uitvoerig besproken. De koers hiervoor is in 2023 ingezet. Bij deze zelfreflectie hebben we ook gesproken over het aftreden van 'onze' bestuurder Bas Schoonderwoerd als directeur van Parkstad Limburg Theaters vanwege zijn pensioen per 31 december 2022. Hij blijft nog voor bepaalde tijd in functie als bestuurder van Stichting StEP by StEP om een soepele

Faso Dance Theatre - *Wakatt* (foto: Sophie Garcia)

overgang mogelijk te maken en de continuïteit van de organisatie te waarborgen naar de volgende kunstenplanperiode.

Met het oog op de sterke band tussen schrit_tmacher en PLT zien wij nauwlettend toe op een optimale balans tussen samenwerken met PLT en het bewaren van voldoende zelfstandigheid voor de artistieke ontwikkeling van schrit_tmacher. Gelet op de lijn die het festival in de huidige kunstenplanperiode met succes heeft ingezet hebben wij hier veel vertrouwen in. Het festival toont niet alleen boeiende makers in alle stijlen vanuit de hele wereld, het weet deze makers met coproducties en randprogrammering ook artistiek aan het festival en een breed en divers publiek te verbinden. Waar wenselijk wordt de nodige verdieping opgezocht. Dankzij deze mix blijft het festival elke editie opnieuw erg interessant voor zowel kunstenaars als publiek en weet het dus zelfs in een bizar coronajaar, zoals 2022 dat in aanvang was, een groot publiek aan danskunst te verbinden. Dank aan iedereen die dit mogelijk heeft gemaakt: onze subsidiënten het Fonds Podiumkunsten, de Provincie Limburg en de Gemeente Heerlen en onze vaste samenwerkingspartners PLT en Kulturbetrieb Stadt Aachen. Dank ook aan al die andere partners die het festival steunen, het schrit_tmacher-team, het groeiend aantal vrijwilligers, al die gezelschappen en kunstenaars die hun werk op de schrit_tmacher-podia willen tonen en tot slot het publiek dat de internationale danskunst met een *open mind* wil volgen.

Vol vertrouwen zien wij de volgende stappen van Stichting StEP by StEP tegemoet.

Mare de Groot, voorzitter Raad van Toezicht Stichting StEP by StEP

Wim Weijnen, lid Raad van Toezicht Stichting StEP by StEP

Hedwig Darley, lid Raad van Toezicht Stichting StEP by StEP

B.Dance - *Floating Flowers* (foto: Chang-Chie Chen)

_3 Verslag van de directie

Het leek tot vlak vóórdat ons festival op 8 maart 2022 zou openen met *Double Murder* van Hofesh Shechter Company nog een droom dat er überhaupt in het voorjaar van 2022 gedanst zou kunnen worden op de schrit_tmacher-podia in Heerlen, Kerkrade, Aken en Eupen. Het jaar begon als gevolg van COVID in een volledige lockdown in zowel Nederland als Duitsland en België. Halverwege januari ontstond er hoop. Op 26 januari 2022 mocht in ons land de culturele sector op 1,5 meter tot 22.00 uur open. Een maand later, op 25 februari vervielen alle coronamaatregelen. Ook in Duitsland zat het ditmaal – in tegenstelling tot 2021, toen Duitsland afweek tijdens het festival en ‘op slot’ bleef – mee. Zo kon het gebeuren dat schrit_tmacher op 8 maart 2022 zoals gepland in alle drie de festivallanden zijn deuren opende voor danskunstenaars en publiek. Met meteen een volle RABOzaal in Theater Heerlen bij onze opening.

So far so good! Het festival kon doorgaan, maar dat wil niet zeggen dat we geen last hadden van de na-ijlende werking van corona. Internationaal golden er in het voorjaar van 2022 nog altijd reisbeperkingen en veel gezelschappen stonden mede door coronabesmettingen in eigen geledingen onder druk. Daarbij vond – en vindt – het publiek de weg naar de theaterzaal niet meteen als vanzelfsprekend terug. Voor en achter de schermen hebben we alle zeilen bijgezet om maximale verbinding tussen danskunstenaars – van dichtbij én van verre – en het publiek mogelijk te maken. Dat is gelukt. Tijdens de 26ste editie van ons festival van 8 maart t/m 10 april 2022 hebben we de danskunst met kunstenaars afkomstig uit vier continenten en met 45.870 dansliefhebbers gevierd.

schrit_tmacher programmeert met oog voor continuïteit en regionale verbondenheid, vanuit een artistieke interpretatie van het modernistische basisbeginsel ‘dans = beweging in tijd en ruimte’. Vanuit deze visie op danskunst zet het festival mensen in beweging. Dat onderstreept ook de 2022-editie van ons festival. Juist omdat schrit_tmacher het belang van de kunstenaar voorop stelt en doordat die kunstenaar na twee coronajaren stond te popelen om te kunnen dansen, konden we de veerkracht tonen die nodig was om het publiek te betoveren, te verrassen, te verbazen en aan het denken te zetten met dans. Terugkijkend kunnen we stellen dat naast de prachtige dans op onze hoofdpodia ook een aantal nieuwe formats, die wij laagdrempelig hebben aangeboden in onze contextactiviteiten (zie de toelichting in dit jaarverslag), hebben bijgedragen aan de festivalsfeer waar wij en het publiek zo naar verlangden. Met een gevarieerd verdiepingsprogramma hebben wij bovendien een diepere connectie kunnen genereren tussen makers en publiek en zelfs in deze verwarrende tijd laten zien dat schrit_tmacher hét podium in Zuid-Nederland en de Euregio is waar je de nieuwste ontwikkelingen in dans kunt volgen. Extra bijzonder is dat grote, internationale namen zoals Hofesh Shechter, Eun-Me Ahn en Dada Masilo op onze uitnodiging een persoonlijke stempel op deze activiteiten hebben gedrukt. Daar zijn wij hen erg dankbaar voor. Het mes snijdt aan beide kanten. Het publiek verrijkt zich in de ontmoeting met de makers en voor de makers groeit schrit_tmacher uit tot meer dan een festival ergens op de wereld. Dat merken wij aan de respons vanuit het internationale dansveld: gezelschappen bezoeken ons graag.

Wij zetten deze nieuwe lijn binnen ons festival, waarin een belangrijke rol is weggelegd voor co-creatie, voort. Juist omdat samenwerking en het zoeken van verbinding het mogelijk maken om flexibel te kunnen anticiperen op de behoeften die er leven binnen de internationale danskunst. Wereldwijd heeft de danssector een flinke knauw gekregen door de coronacrisis. Na ruim twee jaar stilstand zie je dat ook befaamde gezelschappen kampen met grote onzekerheden; een virus dat nog altijd niet helemaal weg is, logistieke strubbelingen, hoge energieprijzen, de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, een groeiende schaarste aan technici en productionele ondersteuning en het resultaat: alsmaar groeiende

kosten op werkelijk elk vlak. Al deze onzekerheden maken het voor ons platform voor internationale dans lastig om ver vooruit te kijken, terwijl het juist heel belangrijk is om op tijd een plek te veroveren in de meerjarenplannen van internationale gezelschappen. Daarbij rijst steeds sterker de vraag: wat doet het publiek? Past een bezoek aan een dansvoorstelling nog wel binnen het budget?

Maar we zien ook positieve ontwikkelingen. Om de (prestatie- en financiële) druk te verminderen, houden veel grote internationale gezelschappen hun stukken vaak langer dan voorheen – en sowieso langer dan wij in ons land gewend zijn – op hun repertoire; terwijl zij nieuw werk ontwikkelen toeren de oudere meesterwerken vaak nog een tijdje de wereld rond. De winst is voor het publiek dat de ontwikkeling van deze gezelschappen op de voet kan volgen. En nog meer dan in voorgaande jaren staan toonaangevende danskunstenaars open voor samenwerking. Samen nemen wij onze verantwoordelijkheid om danskunst van het hoogste niveau te delen met het publiek. Tegelijk zetten wij – waar mogelijk met nationale en regionale partners, waaronder onze partners uit de voormalige Limburgse proeftuin dans The Notorious IBE en de Nederlandse Dansdagen (NDD) nieuwe stappen voor de ondersteuning van dans- en choreografietalent uit de eigen regio. Veel nieuwe en mid-career makers hebben de sector in de afgelopen twee jaar verlaten. Om te voorkomen dat nog meer talent verloren gaat, stellen wij ons internationale platform ter beschikking om de artistieke kruisbestuiving tussen makers en festivals en tussen makers onderling te voeden. Inmiddels wetende dat deze kruisbestuiving veel moois oplevert, zoals de Nederlandse Muziekprijswinnaar Dominique Vleeshouwers en Zwaan-winnaar Redouan 'REDO' Ait Chitt in 2022 lieten zien. De volgende maker die aan de slag gaat binnen de 'wendbare werkplaats' waarmee de drie Limburgse dansfestivals hun samenwerking voortzetten, is de winnaar van de Innovatieprijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht 2022, Simon Bus. Deze veelbelovende maker vervolgt in 2023 zijn prijswinnende onderzoek tijdens resp. schrit_tmacher en The Notorious IBE waarna het nieuwe werk tijdens de volgende editie van de Nederlandse Dansdagen in première gaat.

Kenji Shinohe – *ORGARHYTHM* (foto: Christian van t Hoen)

In dit jaarverslag leest u alles over schrit_tmacher in 2022; een bijzonder festival dat zowel op het podium als achter de schermen in het teken stond van het overbruggen van cultuurverschillen. Op het podium met de focus op de danskunst als beweeglijke brug tussen polariserende perspectieven: tussen kunstdisciplines, tussen dansliefhebbers en toevallige passanten en in onze eigen Nederlands-Duitse organisatie tussen de afwijkende opvattingen over de aanpak van het coronavirus.

Het is achteraf gezien de redding van schrit_tmacher 2022 geweest dat wij steevast hebben gestuurd op de organisatie van een volwaardig festival. Aan de organisatiekant was alles geregeld. Het publiek was echter nog niet zo ver. De kaartverkoop kwam als gevolg van de lockdown eind 2021/begin 2022 pas heel laat op gang. Daarbij zagen wij duidelijk dat de verschillende aanpak van corona in Nederland en Duitsland impact had op met name het grensoverschrijdende verkeer; voorstellingen werden vooral in eigen land bezocht. Feit is dat de werkwijze aan beide zijden van de grens verschillend is; daar hebben wij in de loop der jaren samen onze weg in gevonden. In tijden van crisis zijn echter ook de kaders waarbinnen wij beide functioneren afwijkend en deze dieperliggende cultuurverschillen zijn moeilijker te overbruggen. Dat zien wij niet alleen bij de aanpak van de pandemie maar ook bij de recente energiecrisis. Het vertrouwen is er echter, dat wij ook hierin samen onze weg vinden. Gedreven door onze gedeelde passie voor hedendaagse dans en gedragen door het besef dat wij ons in beide landen gesteund voelen door onze overheden. Daar zijn wij erg dankbaar voor.

Dank aan iedereen die in 2022 nieuwe stappen met ons heeft gezet. Onze subsidiënten, het Fonds Podiumkunsten, de Provincie Limburg en de Gemeente Heerlen – in ons financieel verslag kunt u lezen hoe de coronagelden die wij hebben mogen ontvangen in de danssector en bij de makers zijn geland. Onze partners PLT en Kulturbetrieb Stadt Aachen, de vele organisaties die het festival mede mogelijk hebben gemaakt en ons teams en al die vrijwilligers waar wij steevast op kunnen rekenen. Dank ook aan al die (dans)kunstenaars die hebben bijgedragen aan een prachtige editie van ons festival én ons fantastische publiek dat wendbaar en dynamisch met ons meebeweegt. En *last but not least*: dank aan het publiek, de vrienden en de dansliefhebbers die het festival afgelopen jaar bezochten. Samen zijn wij er in geslaagd om in een woelige wereld een prachtig festival te realiseren, waarmee wij vanuit het hart van de Euregio een stevige impuls hebben kunnen geven aan het regionale en internationale dansveld.

Vanuit de grond van ons (dans)hart, dank!

Bas Schoonderwoerd

Bestuurder Stichting StEP by StEP

_4 schrit_tmacher 2022 in vogelvlucht

Dinsdag 8 maart t/m zondag 10 april 2022

Dans als beweeglijke brug tussen polariserende perspectieven

- _ 45.870 bezoekers (inclusief exposities)
- _ 17.393 bezoekers voor dans
- _ 34 dansdagen
- _ 33 dansvoorstellingen hoofdprogramma
- _ 16 activiteiten GENERATION2
- _ 7 schoolvoorstellingen
- _ 4 performance- en community-projecten met 38 toonmomenten
- _ 3 exposities
- _ 7 coproducties
- _ 7 online videoportretten
- _ 13 inleidingen en aftertalks
- _ 6 filmvertoningen en 2 filmprojecten
- _ 5 workshops

BEST GEWAARDEERDE VOORSTELLINGEN 2022

(minimaal 3 reacties)

Gem. waardering

Stephen Shropshire (usa/nl) – And Everything In Between	9,3
GN MC (lbn/esp) – SET OF SETS	9,2
Hofesh Shechter Company (gbr) – Double Murder	9,2
Dit Dat Dans – SALLY Dansgezelschap Maastricht	9,0
Nederlands Kamerkoor i.s.m. Dance Company Nanine Linning	
– Di Lasso's Tranen van Petrus	8,9
<i>Gemiddelde waarderingen voorstellingen schrit_tmacher 2022</i>	8,6

Het publiek aan het woord

– over de openingsvoorstelling van 2022
Double Murder van Hofesh Shechter (GB)

‘Hele mooie voorstelling met de
situatie van nu in het achterhoofd.’

‘Een intrigerende voorstelling,
bol van symboliek.’

– over Danstheater AYA & Maat
Saxophone Quartet – Wild 6

‘Goede dans, goede live
muziek; ik heb genoten.’

– over SALLY Dansgezelschap Maastricht – Dit Dat Dans

‘Ogenscheinlijk simpel, terwijl het een hele kunst
is het jonge publiek er goed bij te houden.’

GN|MC – *Set of sets* (foto: Alfred Mauve)

_5 Het programma in 2022

De Kunstenplanperiode 2021-2024 staat voor schrit_tmacher in het teken van de ambitie om de ontwikkeling van de hedendaagse dans voort te stuwen, verrassend en innovatief te blijven voor een kritisch publiek én aantrekkelijk te zijn voor nieuwe publieksgroepen. Tegelijk werken wij actief aan de ontwikkeling van nieuw (dans)talent en nieuw (jong) publiek en grijpen we de kans om het blikveld van het publiek op de dans én op de wereld verder te verbreden of te verdiepen.

Binnen het omvangrijke internationale spectrum geven wij – zoals in de afgelopen jaren – vorm aan deze ambities door via vijf programmalijnen te programmeren:

1. Programmalijn 1: Culturele cross-overs in de internationale dans;
2. Programmalijn 2: Cross-overs tussen generaties, canon & vernieuwing;
3. Programmalijn 3: Cross-over tussen dans en urbane omgeving: beweging & architectuur;
4. Programmalijn 4: Interdisciplinaire cross-overs;
5. Programmalijn 5: GENERATION2 & Co-Laboration – gericht op jeugd, jongeren & talentontwikkeling.

** Tijdens het festival van 2022 presenteerden we ook een aantal uitgestelde voorstellingen, die oorspronkelijk in 2020 en 2021 waren geprogrammeerd.*

5.1 PROGRAMMALIJN 1: CULTURELE CROSS-OVERS IN INTERNATIONALE DANS

schrit_tmacher toont actuele, hoogwaardige dans en vernieuwing in verschillende danstalen en esthetische tradities in de brede zin van het woord: uit Azië, Afrika, Noord- en Zuid-Amerika, Angelsaksische wereld, Europa en Nederland. Binnen dit internationale spectrum ligt de focus op dans die actief meeschrijft aan sociaal/maatschappelijke thema's en op Europese makers met een migratieachtergrond die verschillende culturele werelden verenigen.

*Nederlandse festivalopening / dinsdag 8 maart 2022 – Theater Heerlen – RABOzaal
Verplaatsing 2021*

Hofesh Shechter Company (uk/isr) – Double Murder: Clowns (2016) + The Fix (Nederlandse première)

In Nederland liet de Israëlisch-Britse choreograaf de theaters al vaker ontploffen met zijn rauwe voorstellingen. Het overdonderende maatschappijkritische *Clowns* zagen wij in *Double Murder* in een scherp contrast met het verstilde, zachte en kwetsbare *The Fix*. Met inleiding + nagesprek.

dinsdag 15 maart 2022 – Theater Heerlen – RABOzaal

Faso Danse Théâtre / Serge Aimé Coulibaly & Magic Malik (bel/bdi) – WAKATT

Wakatt (2020) maakt deel uit van een oeuvre dat sociale veranderingen in de dagelijkse realiteit onderzoekt. In dit stuk reflecteert Coulibaly op hoe angst ons huidige tijdperk beheerst. Met inleiding + nagesprek.

donderdag 24 maart 2022 – Fabrik Stahlbau Strang Aachen

B.Dance (ROC) – Floating Flowers

Onder leiding van de jonge Taiwanese choreograaf Po-Cheng Tsai – een van de 'shooting stars' van de Aziatische danswereld – behoort B.Dance tot de bekendste bekroonde dansgezelschappen in de internationale scene. Tsai's *Floating Flowers* is geïnspireerd op de Dag van de Geesten; een van de mooiste

Kibbutz Contemporary Dance Company – *Asylum* (foto: Luc Lodder)

boeddhistische ceremonies van het land. Een werk als pure poëzie, waarin wonderlijke figuren, gehuld in fijne mousseline, mysterieuze landschappen toveren.

donderdag 31 maart 2022 – Fabrik Stahlbau Strang Aachen

Kibbutz Contemporary Dance Company (IL) – *Asylum*

De Kibbutz Contemporary Dance Company is een van de culturele ambassadeurs van Israël met spectaculaire, uiterst expressieve en hedendaagse choreografische producties. In zijn meest recente stuk *Asylum* gaat artistiek leider Rami Be'er in op de wereldwijd actuele thema's vluchten en migratie en het lot van asielzoekers. Hij ziet 'asiel' als ruimte, een beschermd gebied en een intieme spirituele toestand.

donderdag 7 t/m zo 10 april 2022 – Fabrik Stahlbau Strang Aachen

Linga & Keda (CH) – *Flow*

Linga is een van de belangrijkste vrije dansgezelschappen van Zwitserland. In *Flow* creëren de dansers de vrijwel perfecte balans tussen synchrone zwermformaties en individuele expressie. Gecombineerd met de door het duo Keda live gespeelde muziek, stroomt dit stuk met de kracht van een rivier.

5.2 PROGRAMMALIJN 2: CROSS-OVERS TUSSEN GENERATIES, CANON & VERNIEUWING

Vernieuwingsdrang wordt beter zichtbaar wanneer we deze plaatsen tegen kaders als tijd, plek, erfgoed en context. We proberen daarom altijd minstens (eigentijdse reacties op) een choreografie uit de canon van de dans te programmeren.

donderdag 17 t/m zondag 20 maart 2022 – Fabrik Stahlbau Strang Aachen

James Wilton Dance (GBR) – *Drift / The Four Seasons*

James Wilton Dance behoort tot de spannendste en meest gevraagde moderne dansgezelschappen van Europa. In *The Four Seasons* ervaart het publiek zijn gevierde mix van capoeira, acrobatiek, vecht-

kunst en klassieke dans in een abstracte choreografie die de vier jaargetijden met de vier fasen van het universum verbindt. De avond is afgerond met het zinnelijke, krachtige duet *Drift*.

dinsdag 22 maart 2022 – Theater Heerlen – RABOzaal

NL
PREMIERE

Eun-Me Ahn Company (kor) – North Korea Dance / Nederlandse première

North Korea Dance verwijst onverbiddelijk naar de militaire optochten en traditionele volksdansen zoals die zo nu en dan aan de wereld worden gepresenteerd vanuit Noord-Korea, een van de meest gesloten landen ter wereld. De Zuid-Koreaanse Ahn is eigenzinnig genoeg om ze opnieuw uit te vinden en legt een 'in werkelijkheid onmogelijke' brug tussen de propagandadansen van Noord-Korea en florerende popculturen van Zuid-Korea. Met inleiding + nagesprek.

dinsdag 5 april 2022 – Theater Heerlen – RABOzaal

NL
PREMIERE

Dada Masilo/The Dance Factory (zaf) – The Sacrifice / Nederlandse première

Na haar interpretatie van *Giselle* (2019) laat de Zuid-Afrikaanse Dada Masilo in 2022 haar visie los op het iconische ballet *Le Sacre du Printemps* (*Het Lente-Offert*). In *The Sacrifice* duikt zij in de betekenis van offerrituelen van het Tswana- volk en legt zij een brug naar de pijn in de wereld van vandaag. Met inleiding + nagesprek.

**5.3 PROGRAMMALIJN 3: CROSS-OVER TUSSEN DANS EN URBANE OMGEVING:
BEWEGING & ARCHITECTUUR**

Vanaf zijn eerste editie in 1993 – in de museale context van het Ludwig Forum Aachen – gaat dans tijdens *schrit_tmacher* de verbinding aan met de omgeving; zowel met de artistieke omgeving, met andere kunstdisciplines (beeldende kunst, muziek, vormgeving en performance-kunst) als met de architecturale omgeving tijdens thematische kunsttentoonstellingen en kunstinstallaties.

W
PREMIERE

donderdag 31 maart + vrijdag 1 april 2022 – Theater Heerlen – LIMBURGzaal

Stephen Shropshire (usa/nl) – And Everything In Between / Wereldpremière

In *And Everything In Between* verkent Stephen Shropshire met zijn ontroerende bewegingstaal de complexe ruimte, die ontstaat binnenin onze voortdurende en steeds veranderende dialogen: met onszelf, met de ander en met de wereld. In dit 'bewegende gesprek' borduurt hij voort op *Contrapunctus* (*while we were waiting*), speciaal gemaakt voor *schrit_tmacher* 2020.

Stephen Shropshire – *And everything in between* (foto: Klaus Tummers)

maandag 4 april 2022 – Theater Kerkrade

GN|MC (Ibn/esp) – SET OF SETS

In *SET OF SETS* experimenteert het Libanees-Spaanse choreografenduo Guy Nader en Maria Campos met een nieuwe manier van partnerschap. Van begin tot eind wordt een spanning aangehouden die, gevoed door precisie en nauwgezetheid, een spel met synchroniciteit op gang brengt.

5.4 PROGRAMMALIJN 4: INTERDISCIPLINAIRE CROSS-OVERS

Binnen deze lijn tonen we interdisciplinaire onderzoeksprojecten in samenhang met andere creatieve kunstvormen zoals architectuur, circus, muziek, beeldende kunst, theater, videokunst en mode. Hierbij streven we naar een solide samenwerking met het kunstenveld en museumlandschap (Ludwig Forum, SCHUNCK, IKOB International Art Centrum Oost-België) en reageren we op ontwikkelingen zoals in danskritiek, danscinema, dansdocumentatie en dansarchivering.

Belgische festivalopening / woensdag 9 maart 2022 – Alter Schlachthof, Eupen

Marina Cherry (USA/SWE) – Only Bones v.1.6 & Cie Un Loup pour l'Homme (FR) – CUIR

In een sporadisch verontrustende voorstelling creëert Marina Cherry in *Only Bones v.1.6* – een vervolg op het origineel *Only Bones (v.1.0)* van Thomas Monckton – een chaos van fysieke en cerebrale manipulatie. Ze verlegt de grenzen en zoekt vernieuwing binnen extreme beperkingen door slechts één licht te gebruiken. Het is een maximalisering van het minimale. In *CUIR* spelen twee mannen, beiden uitgerust met een harnas, een krachtig duel waarin ze het lichaam van de ander proberen te manipuleren.

Duitse festivalopening / vrijdag 11 t/m maandag 14 maart 2022 – Fabrik Stahlbau Strang Aachen

Alexander Whitley Dance Company (GBR) – Overflow

Overflow van Alexander Whitley is een confrontatie met de explosie aan informatie, big data en sociale netwerken die wij ervaren in dit internettijdperk. Intieme solo's en grootse groepsscènes bewegen in harmonie met een kinetische lichtsculptuur die de dansers omgeeft met wisselende kaders en energieën.

Dada Masilo – *The Sacrifice* (foto: John Hogg)

dinsdag 8 maart 2022 – SCHUNCK, Heerlen

Muna Tseng – Epochal Songs

De Amerikaanse choreografe Muna Tseng creëerde in 1982 de choreografie voor de dansvoorstelling *Epochal Songs* met projecties van een tekeningenreeks van Keith Haring. In 2022 was het 40 jaar geleden dat deze baanbrekende voorstelling werd opgevoerd. Als eerbetoon heeft licht- en theaterontwerper Thomas Dunn een nieuwe installatie ontworpen die de oorspronkelijke tekeningen van Haring toont. Tijdens schrit_tmacher is deze installatie in SCHUNCK te zien tegen het decor van de tentoonstelling *Grace House mural* met werk van Keith Haring. De choreografie werd live gedanst door Muna Tseng.

woensdag 16 maart 2022 – Alter Schlachthof, Eupen

Piergiorgio Milano (BE/IT) – White Out

In de bergsport verwijst de term 'white out' naar het wegvallen van oriëntatiepunten als gevolg van bijzondere weersomstandigheden. De voorstelling *White Out* is een dramatische reis door het op de Bühne getoonde natuurlandschap én door het innerlijk van de mens. De berg als een spiegel van de mens.

zondag 27 maart 2022 – Theater Kerkrade

Dance Company Nanine Linning & Nederlands Kamerkoor (D/NL) – Di Lasso's Tranen van Petrus

Dance Company Nanine Linning en het Nederlands Kamerkoor plaatsen in deze coproductie Orlando di Lasso's *Lagime di San Pietro* in een actuele context: wat gebeurt er met de mens ten tijde van isolatie, eenzaamheid en wanhoop? De apostel Petrus was misschien wel de trouwste volgeling van Jezus. Toch verloochende juist hij Jezus. Poëtisch, confronterend en actueel – met zeven zangers in glazen zuilen en een danser in de hoofdrol.

5.5 PROGRAMMALIJN 5: GENERATION2 EN CO-LABORATION

Met een programma voor GENERATION2 investeert schrit_tmacher in cultuureducatie en bouwt het festival aan de ontwikkeling van jong danstalent (dansers en makers) en het danspubliek van de toekomst. Naast een (eerste) kennismaking met dans bevat deze op jeugd, jongeren en families gerichte lijn een uniek en inhoudelijk grensoverschrijdend programma, waarmee het festival artistiek en didactisch een waardevolle aanvulling vormt op het reguliere aanbod van dans- en muziekscholen in de regio.

woensdag 9 maart – Theater Heerlen, LIMBURGzaal

lloyd's Company – Father Figure / vanaf 14 jaar

Tien jaar na *Father Father* tonen Lloyd Marengo en zijn crew *Father Figure*. In beide producties staat de rol van de vader centraal, alleen is in de afgelopen tien jaar een aantal b-boys zelf vader geworden.

zondag 13 maart – Theater Heerlen, LIMBURGzaal

Joshua Monten (che) – Game Theory / vanaf 8 jaar / Nederlandse première

Voordat dans als kunst of een vorm van expressie werd beschouwd, was het een spel van bewegingen, van het lichaam. In *Game Theory* zoeken vijf dansers de adrenaline en de grenzen van de spelregels op in een energieke, acrobatische voorstelling vol humor!

SCHRIT_TMACHER JEUGDDAG 2022

zondag 27 maart – Theater Heerlen, verschillende zalen

De Stille (NL) – Do-re-mi-ka-do / vanaf 2 jaar

De Stille gaat in deze vrolijke dansvoorstelling voor 2+ op zoek naar de kleur van klank. Het ritme is een kloppend hart; een cadans die je in beweging zet. Met workshop.

Joshua Monten Dance Company – *Game Theory* (foto: Erwin Penners)

SALLY Dansgezelschap Maastricht – Dit Dat Dans / 4-8 jaar

Dit Dat Dans is een voorstelling en workshop in één, speciaal gemaakt voor het jonge publiek en zijn familie. Het is een unieke manier om samen naar dans te kijken en om dans te ervaren.

Danstheater AYA & Ebonit Saxofoonkwartet – Wild / vanaf 8 jaar

Wild is een aanstekelijke en anarchistische danstheatervoorstelling, waarin drie danseressen de rolpatronen overboord gooien. Met workshop.

zaterdag 12 + zondag 13 maart – Depot Aachen

zaterdag 2 + zondag 3 april – Maanplein, Heerlen

Co-Laboration

Co-Laboration 2022 verraste het publiek in het DEPOT in Aken en op het Maanplein in Heerlen. Op deze bijzondere plekken zag het publiek het werk van drie jonge choreografen in drie totaal verschillende stijlen in een gezamenlijke productie van VIAZUID, Huis voor de Kunsten Limburg (advies), ARTbeweegt en schrit_tmacher.

Greta Salgado Kudrass (DE) – AUS/IN/MIT GENUS

In AUS/IN/MIT GENUS laat Greta zich leiden door plezier en nodigt zij het publiek uit om met respect voor wie je bent en de ander hetzelfde te doen. #LBGTQI

Honey Eavis (NL) – Krassen

Honey Eavis won de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Jong Publiek 2021 voor haar plan voor *Dichterbij* – een drieluik geïnspireerd op de 1,5 meter die tijdens de pandemie voor een 'veilige' afstand zorgde. In het eerste deel *Krassen* verbindt zij haar ervaringen met een andere inspiratiebron: graffiti. I.s.m. met de Nederlandse Dansdagen.

Phoebe Brack (NL) – De and recode

Phoebe Brack plaatst de traditionele flamencodans en muziek in een hedendaagse context. Haar choreografie *De and recode* is geïnspireerd door de coronatijd. Met haar choreografie wil ze laten zien hoe krachtig de flexibiliteit van het brein kan zijn.

In het DEPOT in Aken was Olga Blank met haar voorstelling *Losing Ground* te zien in plaats van Phoebe Brack. Olga nam het publiek mee in een poëtisch duet over je grenzen verleggen.

Workshop Hofesh Shechter Company (foto: Sanne Linssen)

5.6 CONTEXTPROGRAMMA 2022

Voor ons festival in 2021 hebben we binnen onze contextprogrammering nieuwe mogelijkheden ontwikkeld om een groeiend publiek op een laagdrempelige en avontuurlijke manier kennis te laten maken met de danskunst. Deze concepten hebben wij in 2022 verder uitgewerkt.

5.6.1 THEMAPROGRAMMA DANS & ACTUALITEIT: FOCUS OP DANS ALS BEWEEGLIJKE BRUG TUSSEN POLARISERENDE PERSPECTIEVEN

Met Serge Aimé Coulibaly, Dada Masilo, Hofesh Shechter en Eun-Me Ahn presenteerden wij op het hoofdpodium het werk van vier grensverleggende dansvernieuwers uit respectievelijk België/Burkina Faso, Zuid-Afrika, Verenigd Koninkrijk/Israël en Zuid-Korea. Alle vier kennen zij de vernietigende kracht van botsende perspectieven. De een kreeg het rivaliserende conflict tussen Noord- en Zuid-Korea met de paplepel ingegeven, de ander dat tussen Israël en Palestina. De derde groeide op in Soweto, de beruchte township van Johannesburg. En de vierde weet hoe oplaaierend geweld in zijn geboorteland Burkina Faso dromen aan gort kan helpen. Met hun artistiek en sociaal-maatschappelijk bewustzijn hebben deze vernieuwers bijgedragen aan een uitgelicht programma met film en debat waarmee wij een brug wilden slaan tussen polariserende perspectieven. In een omlijstend programma hebben we de dans verbonden aan actuele thema's onder het motto: wat voelt eigen, wat oogt vijandig? Hoe verbinden we dit? Dit programma bestond uit:

_ videoportretten, nagesprekken én – als extra – inleidingen.

In de videoportretten gaven de makers een inkijkje in hun beweegredenen. In de inleidingen werd de context van de voorstelling onderstreept. In de nagesprekken (in de zaal) zoomden we met de choreografen én experts (o.a. Henk Kuiper, Joop de Jong, Rick Takvorian en Violien Vocks) in op de invalshoek van de maker in relatie tot de thematiek. Van de nagesprekken hebben wij – volgens een vast format – opnames gemaakt. Deze zijn evenals de videoportretten online (terug) te zien.

De gesprekken vonden in relatie tot de voorstellingen plaats:

- 8 + 9 maart: Hofesh Schechter Company – *Double Murder*
- 15 maart: Faso Dance Theatre / Serge Aimé Coulibaly & Magic Malik – *Wakatt*
- 22 maart Enn-Me Ahn Company – *North Korea Dance*
- 5 april: Dada Masilo / The Dance Factory – *The Sacrifice*

_ In samenwerking met Festival Explore is een podcast gemaakt rond *Wakatt* van Serge Aimé Coulibaly.

_ Het geplande afsluitende festivalgesprek kon helaas niet doorgaan. Corona had de agenda's van de makers dusdanig overhoop gehaald dat het niet meer mogelijk was om op één tijdstip aan het einde van het festival samen te komen.

_ In relatie tot de thematiek boden we drie films aan i.s.m. Cinedans en Filmhuis de Spiegel:

- *Dance or Die* – regie Roozbeh Kaboly (2018) – over de Syrische danser Ahmad Joudeh.
- *Vlucht* – regie Wiam Al-Zabari (2018) – m.m.v. Krisztina de Chatel.
- *The Sound of Masks* – regie Sara de Gouveia (Zuid-Afrika/Portugal, 2018) – over de uit Mozambique afkomstige danser Atanásio Nyusi.

5.6.2 COMMUNITY-PROJECTEN

SIDEWALK 2.0 / Mens en Machine

'SIDEWALK' is een nieuw podium voor kunstenaars waarop schrit_tmacher dansmakers op een vernieuwende manier aan elkaar verbindt. Deze tweede editie van dit omvangrijke contextprogramma stond in het teken van het thema 'Mens en Machine'. Technologie is een leidende kracht in ons leven. De technologie maakt voor ons, geeft ons, helpt ons, maar... kan ook leiden tot gedachteloos consumptisme. Het individu dat zich verliest in de massa. Algoritmen kunnen slimme hulpmiddelen zijn, maar ze kunnen ons bestaan ook overnemen. Choreografen, dansers, musici en beeldende kunstenaars gaven op het SIDEWALK-platform op de meest verrassende locaties in de binnenstad van Heerlen uitdrukking aan de spanningen die alomtegenwoordige technologie teweegbrengt in ons leven met dans, film, muziek, beeldende kunst en bouwkunst.

dinsdag 8 maart t/m zondag 10 april – binnenstad Heerlen

SIDEWALK MOVIES 2.0

Tijdens schrit_tmacher waren in de belangrijkste winkelstraten van Heerlen gedurende de dag (dans) films te zien. Het filmprogramma is samengesteld m.m.v. Cinedans (coproducent), LIMA en EYE Film-museum Amsterdam. De route voerde de toeschouwer langs:

SIDEWALK SPACES 2.0 (foto: Luc Lodder)

SIDEWALK SPACES 2.0 (foto: Luc Lodder)

- Een installatie met compilaties van historische filmfragmenten, *Soft City NOX* (1993) en diverse dansfilms in Theater Heerlen.
- *Found Footage* van het EYE Filmmuseum in Boekhandel van Velden van Dam.
- *Zombies* (2018) van de Belgisch-Congolese regisseur/muzikant Baloji in een installatie van Rob Birza in warenhuis Berden.
- *Machinewinks* (2001) in een samenwerking tussen Dansgroep Krisztina de Châtel, Marnix de Nijs, Edwin van der Heide en V2_Lab in het IBA – informatiecenter.
- Een compilatie van historisch filmmateriaal over de magie en de schoonheid van machines en techniek in het dagelijks leven en de film *Targeted Advertising* (2015) in Rivoli/Maxim.
- *Satellit* (2013) in Pand A.
- De short film *Etiquette of Emotion* (2015) in Pand B.

Verskillende data en locaties

SIDEWALK (S)PACES 2.0

In de binnenstad van Heerlen heeft een speciaal voor schrit_tmacher samengesteld collectief van jonge choreografen, componisten en beeldende kunstenaars – onder begeleiding van een team van tutoren – een avontuurlijke, theatrale route door de stad samengesteld over hoe wij tot in de vezels van onszelf worden beïnvloed door media en nieuwe technologie. De performances verbaasden, verrasten en zetten het publiek ook aan het denken. Te zien waren werken van:

2+3 april – Maanplein 85 Heerlen:

beeldend kunstenaar Mauri Loots, Rob Birza (tutor), *Alienated* / Performers: Raphaël Albanese & Kelly Vanneste.

9+10 april – Maanplein 51 Heerlen:

theatermaker Nina Willems en Davy van Gerven / Manja Topper (tutor).

9+10 april – Maanplein 34 Heerlen:

beeldend kunstenaar Tanja Ritterbex met Audrey Apers (dans, choreografie).

Ballet Mécanique bij de Wilhelminenberg in Landgraaf (foto: Klaus Tummers)

zaterdag 26 + zondag 27 maart, Pancratiusplein Heerlen

zaterdag 2 april, Wilhelminenberg Landgraaf

Ballet Mécanique

Ballet Mécanique 2.0 brengt de spanning tussen persoonlijke autonomie en willoze overgave aan 'de systemen' voor het voetlicht. De performance vond plaats rondom een ruimtelijke installatie van Maurer Architects die naar een Limburgs icoon, de koeltoren en het mijnverleden van de Euregio verwijst. De nieuwe 'schone koeltoren' symboliseert tegelijk de vooruitgangsgedachte. De titel is ontleend aan het 'Ballet Mécanique' dat schilder Fernand Léger en componist George Antheil in 1924 presenteerden op de 'Ausstellung neuer Theatertechnik' in Wenen. Hun abstracte, dynamische constellatie was een dadaïstisch experiment dat uitdrukking gaf aan de hectiek van nieuwe technologische ontwikkelingen – ook toen al. 'Ballet Mécanique 2.0' is een hommage aan de radicale kunstvernieuwers die bijna 100 jaar geleden 'het moderne' op een wonderschone manier wisten te verbeelden.

Dit eerbetoon ging op het belangrijkste uitgaansplein in Heerlen pal voor het iconische Glaspaleis – één van de 1000 belangrijkste gebouwen van de twintigste eeuw en tevens een belangrijk symbool van de vooruitgangsgedachte – in première. Een week later vond in samenwerking met IBA Parkstad ter afsluiting van het project 'Ik groen het' een speciale versie van het ballet (zonder Advendo uit Sneek) plaats aan de voet van de iconische Wilhelminenberg in Landgraaf, een berg ontstaan door opeenhoping van mijnpuinsteen. Saillant detail: vond de première nog plaats op een bijzonder aangename voorjaarsdag, de voorstelling op de Wilhelminenberg kreeg een winters decor met sneeuw.

Credits

Curator en concept: Karin Post

Choreografie: Karin Post, Bryndis Brynjolfsdottir, Mara Hulspas

Componist: Hugo Morales

Muziek: Advendo Korpsen Sneek

Ruimtelijke installatie: Maurer Architects

Kostuums: Rob Birza

Kostuumassistentie: Mauri Loots

Dans: Mara Hulspas, Gabrielle Aidulis, Alice Gioria, Tijmen Teunissen, Christie Partelow, Lung-ssu Yen, Martijn Schipper en Djamila Ploeg

Ballet Mécanique i.s.m. Advendo Sneek op het Pancratiusplein in Heerlen (foto: Luc Lodder)

Een coproductie van schrit_tmacher met Scapino Ballet Rotterdam, met dank aan Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Heerlen, Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg, IBA Parkstad, Gemeente Landgraaf, WMC Kerkrade en Ikgroenhet.

Verschillende data en locaties

SIDETALKS 2.0

Elke editie brengt schrit_tmacher professionals uit verschillende kunstvormen en vakgebieden samen om van elkaar te leren. Twee bijeenkomsten die op het programma stonden zijn vanwege ziekte van panelleden helaas geannuleerd.

_ Salon 'Hiphop & Romanticism Now!'

In haar salons brengt schrit_tmacher choreograaf en curator Karin Post dans in verband met andere (kunst)disciplines. In de salon Hiphop & Romanticism Now! zou zij op 3 april 2022 ingaan op de waarde en betekenis van het begrip 'romantiek' voor de hedendaagse (dans)cultuur in een gesprek met o.a. choreograaf en beeldende theatermaker Nicole Beutler (Nicole Beutler Projects), de hiphop-legendes en choreografen Dada Masilo (ZAF), Lloyd Marengo (NL) en Anne Nguyen (Cie par Terre, FR), cultuurfilosoof Maarten Doorman (Maastricht University) en socioloog Roberta Shapiro (FR). Dit gesprek is niet doorgegaan

_ Ook de paneldiscussie over het thema 'Carrière en gezin in de culturele sector' die gepland was in het Depot in Aken is geannuleerd.

De talks in het kader van het thematisch programma Dans, actualiteit & de beweeglijke brug tussen polariserende perspectieven zijn aan het begin van deze paragraaf al beschreven.

5.6.3 EXPOSITIES/INSTALLATIES

zondag 6 maart t/m 25 september – SCHUNCK Heerlen

Keith Haring – Grace House mural

Tijdens het festival was in SCHUNCK de tentoonstelling 'Keith Haring: Grace House Mural' te zien. Deze expositie toonde het performatieve karakter van Keith Harings oeuvre uit de periode 1980-1984 aan de hand van zijn krijttekeningen in de metro, muurschilderingen en schilderijen op vinyl. Een sleutelstuk in de tentoonstelling was de *Grace House Mural*, die in de expo in SCHUNCK voor het eerst in Europa

werd getoond. Bij de tentoonstelling toonde schrit_tmacher de installatie *Epochal Songs*, geïnspireerd op Harings samenwerking met danser/choreograaf Muna Tseng.

dinsdag 8 maart t/m zondag 10 april – foyer Theater Heerlen

Stephen Shropshire en Daan Brand – Opening Space

In 2021 presenteerden curator/choreograaf Stephen Shropshire en fotograaf/regisseur Daan Brand het eerste zichtbare resultaat van hun spannende samenwerking rondom fotografie en dans: *Opening Space*. Voor de festivals Notorious IBE en de Nederlandse Dansdagen maakten de beide kunstenaars een vervolg op dit expositiedrieluik. schrit_tmacher 2022 bundelt het resultaat van deze drie etappes in een enerverende tentoonstellingsreis. Dit nieuwe onderdeel in ons programma is mede tot stand gekomen dankzij de samenwerking binnen Proeftuin Dans: Right Now!

dinsdag 8 maart t/m zondag 10 april – foyer Theater Heerlen

Red Circles – Atlas van het nieuwe normaal

Vanaf maart 2020 reisden choreograaf/danser Joost Vrouwenraets en Zilveren Camera winnaar David Peskens door heel Nederland. In een periode dat theaters, musea en concertzalen hun deuren moesten sluiten, openden de twee reizende makers de coulissen van het land voor een tournee langs alle 352 Nederlandse gemeenten. Een aantal van de beelden, vastgelegd door David, van de voorstellingen, gedanst door Joost, waren gedurende schrit_tmacher te zien in Theater Heerlen.

dinsdag 8 maart t/m zondag 10 april – Stahlbau Strang in Aken

François du Plessis – Book Stories / Paper Dance

Beeldend kunstenaar François du Plessis (*1961, Zimbabwe) uit Aken heeft internationaal naam gemaakt met zijn 'Book Stories'. Hiervoor heeft hij afgedankte boeken verzaagd, vervormd en samengeperst en deze zo 'herkenbaar' vervreemd. Daardoor zijn er indrukwekkende voorwerpen en plastieken ontstaan die een bijzondere 'intellectuele' sfeer uitstralen. Tijdens schrit_tmacher 2022 heeft Du Plessis van oude schrit_tmacher-programmaboekjes nieuwe voorwerpen en sculpturen gecreëerd, die gedurende het festival te zien waren op verschillende locaties in Aken, Heerlen en Eupen.

5.6.4 FILMS

Naast de drie films in het thematisch programma (zie eerder in deze paragraaf) waren te zien:

zaterdag 12 + zondag 13 maart, Depot Aken

Cie. ANTHROP (CH) – Scalarem_Haïku dansés

Dit interdisciplinaire project van choreografe Melissa Ellberger (CH) combineert dans en een video-installatie, bestaand uit een verzameling korte films die zich richten op de relaties tussen bewegingskunst en architectuur: trappen.

Hülya & Erdem Varol (DEU) – I dance for you Pacha Mama (6+)

I dance for you Pacha Mama, in het Nederlands 'Ik dans voor jou, Moeder Aarde', is een 50-delige filmserie over de meest verborgen natuurplekken op aarde. Daar treden solo-artiesten uit verschillende genres op in en met de natuur, die ze gebruiken als oerpodium, als ruimte van ongereptheid en in hun eigen ritme.

zondag 3 april, Filmhuis De Spiegel

Singin' in the rain

Deze dansklassieker uit 1952 met Gene Kelly en Debbie Reynolds in de hoofdrollen markeert een historische gebeurtenis in de filmwereld, de overgang naar de geluidsfilm.

Francois du Plessis – *Book Stories / Paper Dance* (foto: Sanne Linssen)

zondag 10 april: livestream

Hans van Manen: als ik een ballet per dag kon doen...

Op 11 juli 2022 vierde de grootmeester van de Nederlandse dans, Hans van Manen, zijn 90-jarige verjaardag. Het werk van deze indrukwekkende choreograaf, dat bestaat uit meer dan 100 klassieke en moderne dansstukken, wordt over de hele wereld gedanst. schrif_tmacher toonde als eerbetoon aan de meester via livestream (gratis) het retrospectief dat Ulla C. Grohs in 1999 maakte aan de hand van geselecteerde dansstukken uit verschillende creatieve periodes.

5.6.5 WORKSHOPS

Bij verschillende voorstellingen bieden we een gevarieerd workshopprogramma voor dansliefhebbers, gevorderde dansers en semiprofs aan. Mede door besmettingen binnen de gezelschappen kon van de drie geplande workshops alleen het programma van Hofesh Shechter doorgaan. De workshops door Dada Masilo en Faso Danse Théâtre hebben wij moeten annuleren.

CORONA TERUGBLIK

Corona heeft laten zien dat álles in een oogwenk kan veranderen. De afgelopen jaren hebben veel flexibiliteit gevraagd. Wij hebben hierbij ervaringen opgedaan die wij meenemen naar de toekomst. Ons SIDEWALK-programma dat veelal op alternatieve locaties en in de buitenlucht plaatsvindt, stond al langer op ons wensenlijstje. Juist door corona is deze ontwikkeling versneld – buiten mocht tussen alle lockdowns door immers wel gedanst worden. SIDEWALK verbreedt het programma en brengt vooral ook de festivalsfeer naar de schrif_tmacher-steden. Wij merken dat de cirkel van liefhebbers van het festival door dit avontuurlijke programma wordt gevoed en gestaag groeit. Dit type programma nemen wij dan ook graag mee naar volgende edities. Op de podia zetten wij ons internationale programma alsook onze inhoudelijke aanpak, waarbij we het publiek voorzien in handvatten om via de dans meer grip te krijgen op wat er leeft in de wereld, voort. Gericht op andere thema's en ontwikkelingen, en met andere makers uit andere delen van de wereld.

Muna Tseng – *Epochal Songs* (foto: Manorlux)

_6 Artist in Residence en Coproducties

Co-creatie loopt als rode draad door de invulling van zowel de programmering als de gespecialiseerde randprogrammering. schrit_tmacher biedt een inspirerende omgeving met laagdrempelige mogelijkheden voor artistieke kruisbestuiving met makers, denkers, organisaties en culturele producers in de Euregio. We geven door middel van gerichte opdrachten actief ruimte aan dansvernieuwers en nieuw talent uit binnen- en buitenland en zeker ook uit onze Euregio. We nodigen hen binnen een energerende context uit tot een artistieke en fysieke dialoog met andere kunstdisciplines, andere makers, andere generaties, de (post-industriële context van de) Euregio én ons publiek.

6.1 ARTIST IN RESIDENCE

Sinds 2018 nodigt schrit_tmacher danskunstenaars uit om in de context van onze Euregio nieuw werk te creëren. De in Shanghai geboren en in New York woonachtige choreografe Yin Yue beet als eerste *choreographer in residence* het spits af. Zij creëerde tijdens het festival in 2018 de performance *Too soon to tell* en daarmee de basis voor de voorstelling *The Edge of 30 Degrees*, die in 2019 als Duitse festivalopening zijn wereldpremière beleefde. In 2020 zou Scapino Ballet Rotterdam tijdens schrit_tmacher vanuit Aachen het gloednieuwe, uiterst onconventionele multidisciplinaire danstheaterconcept *The Square* lanceren. Zou, want corona gooide roet in het eten; *The Square* ging tijdens ons festival niet door. Ook tijdens de coronajaren 2021/2022 hebben wij toonaangevende internationale danskunstenaars aan ons festival weten te verbinden. In 2021 creëerde de Franse hiphopkunstenaar Anne Nguyen binnen de coronabeperkingen de workshop/performance *Dirty little virus* die het publiek live op een plein in Heerlen kon meebelevén. In 2022 volgden nieuwe werken van de van oorsprong Amerikaanse – en in Maastricht werkzame – choreograaf/ wetenschapper Stephen Shropshire en de Chinees/Amerikaanse danskunstenaar Muna Tseng.

Stephen Shropshire (usa/nl) – And Everything In Between / Wereldpremière

In 2020 creëerde Stephen Shropshire op uitnodiging van schrit_tmacher de voorstelling *Contropunctus (while we were waiting)* op selecties uit J.S. Bachs *Kunst der Fuge*. Het werk ging tijdens de mini-editie van ons festival in de zomer van 2020 in première. In de productie *And Everything In Between* die tijdens schrit_tmacher 2022 zijn wereldpremière beleefde, heeft Shropshire de thematiek van zijn 'bewegende gesprekken' – wederom op onze uitnodiging – verder uitgewerkt.

Muna Tseng – Epochal Songs

Met SCHUNCK werkt schrit_tmacher op structurele basis samen om jaarlijks een speciale dansexpositie te presenteren. In 2022 toonden wij tegen het decor van de tentoonstelling *Keith Haring: Grace House Mural* samen de installatie *Epochal Songs*, geïnspireerd op Harings samenwerking met Muna Tseng. Op 8 maart presenteerde de wereldberoemde choreografe/danser een nieuwe live performance voor het publiek.

6.2 OVERIGE CO-PRODUCTIES IN 2022

Co-Laboration 2022

schrit_tmacher ondersteunt structureel jonge makers in hun ontwikkeling. Elke editie daagt het festival dans- en choreografietalent uit de Euregio uit om samen een nieuwe productie te maken. In de afgelopen jaren zagen we op het talentenplatform werk van o.a. Mami Izumi, Roshanak Morrowatian, Lin Verleger,

Co-Laboration – Honey Eavis – Krassen (foto: Luc Lodder)

Olga Blank, Jop Vermeesch, Hermann Bär, evenals Patrizio Bucci en Luis Ricardo Pedraza Cedrón (SALLY Dansgezelschap Maastricht). Al deze theatermakers gebruikten Co-Lab als springplank naar het grote publiek. In 2022 hebben Phoebe Brack (NL), Honey Eavis (NL) en Greta Salgado Kudrass (DE) hun namen aan dit mooie rijtje dansmakers toegevoegd (zie ook hoofdstuk 5.5).

Stephen Shropshire & Daan Brand – Opening Space

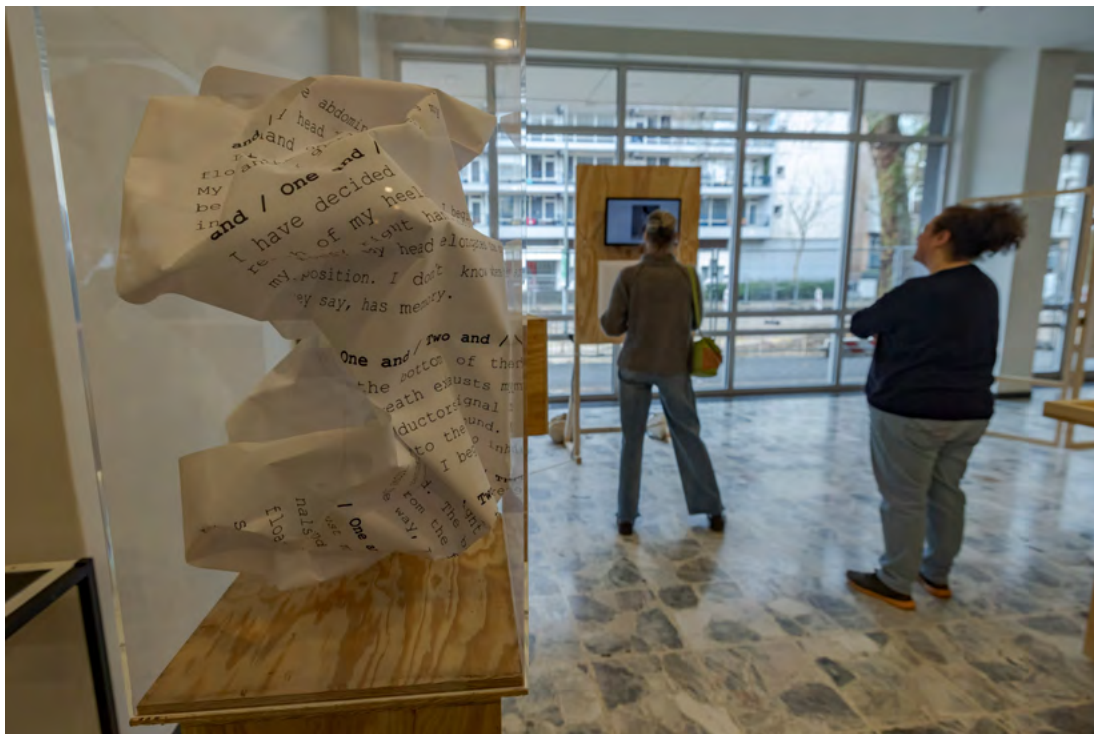
In 2021 hebben Shropshire en Brand in opdracht van schrit_tmacher, IBE en de Nederlandse Dansdagen (Limburgse Proeftuin Dans) in de openbare ruimte de tentoonstelling *Opening Space* getoond. Tijdens schrit_tmacher 2022 waren alle werken uit de expo nog een keer in de foyer van Theater Heerlen te zien.

Ontwikkelkansen met SIDEWALK

Met SIDEWALK geeft schrit_tmacher sinds 2021 een flinke impuls aan de rol van het festival binnen de lokale en regionale makerscultuur. In 2022 kregen de makers de opdracht mee om werk te creëren in het kader van het thema 'Mens en Machine'. In hoofdstuk 5.6 is te lezen hoe een boeiend collectief van makers de verschillende SIDEWALK (S)paces in o.a. Maankwartier in Heerlen hebben ingevuld. Groot-schaliger en pal voor de ogen van het grote publiek voerden lokale dansers samen met dansers van Scapino Ballet Rotterdam en muziekkorps Advendo Sneek in een installatie van Maurer Architects vorm aan een unieke editie van het 100 jaar oude *Ballet Mécanique*. Deze coproductie was tijdens het festival ook nog eens aan de voet van de iconische Wilhelminaberg in Landraaf te zien.

_7 Prestatieverantwoording schrit_tmacher

	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
Duur in dagen	34	34	21
Aantal activiteiten kernprogrammering	85	64	34
Aantal overige activiteiten	40	37	36
Totaal aantal activiteiten	125	101	70
Totaal aantal bezoekers	45.870	21.000	17.666
Totaal aantal bezoekers kernprogrammering	14.280	17.975	3135
Totaal aantal bezoeken overige activiteiten	31.590	3.025	14.531
Totaal aantal bezoeken	45.870	21.000	17.666
Waarvan betaalde bezoeken	22.016	21.000	3.372
Waarvan niet betaalde bezoeken	23.854		14.294

Daan Brand x Stephen Shropshire – *Opening Space* (foto: Luc Lodder)

TOTAALOVERZICHT VOORSTELLINGEN 2022

Voorstelling	Uitvoerder	Aantal keren gespeeld	Betaalde bezoeken	Gratis bezoeken	
Double Murder	Hofesh Shechter Company (GBR)	2	730		
Only Bones	Cie un loup pour l'homme	2	113		
Overflow	Alexander Whitley Dance Company (GBR)	4	1027		
Wakatt	Faso Danse Théâtre /Serge Aimé Coulibaly (B/BDI)	1	312		
White Out	Piergiorgio Milano	2	155		
Drift – The Four Seasons	James Wilton Dance (GBR)	4	1138		
Eun-Me Ahn	North Korea Dance (Kor)	1	239		
Floating Flowers	B-Dance (ROC)	4	1024		
Di Lasso's Tranen van Petrus	Nederlands Kamerkoor i.s.m. Dance Company Nanine Linning	1	266		
Asylum	Kibbutz Contemporary Dance Company (IL)	4	1263		
Set of Sets	GN MC (Ibn/esp)	1	167		
Dada Masilo	The Dance Factory (zaf) – The Sacrifice	1	379		
Flow	Linga & Keda (CH)	4	1117		
And Everything in Between	Stephen Schropshire (USA/NL)	2	159		
GENERATION2					
Father Figure (14+)	Lloyd's Company	1	55		
Co-Laboration	Honey Eavis, Greta Salgado Kudrass	6	134		
Dit Dat Dans (4-10 jr)	SALLY Dansgezelschap Maastricht	2	53		
Do-Re-Mi-Ka-Do (2+)	De Stilte	2	51		
Wild (8+)	Danstheater AYA & Ebonit Saxofoonkwartet	1	52		
Game Theory (8+)	Joshua Monten (CHE)	1	66		
Triple Bill – Kenji Shinohe	Orgarhythm	1	67		
Open stage		1	31		
PERFORMANCES					
SIDEWALK SPACES		22	210		
Ballet Mécanique		6		4310	
Muna Tseng		2	111		
SCHOOLVOORSTELLINGEN					
Game Theory	Joshua Monten (CHE)	2	635		
Do-Re-Mi-Ka-Do (2+)	De Stilte	5	416		
					Totaal
TOTAAL VOORSTELLINGEN		85	9.970	4.310	14.280
TOTAAL OVERIGE ACTIVITEITEN		40	12.046	19.544	31.590
TOTAAL HOOFDPROGRAMMA & RANDACTIVITEITEN		125	22.016	23.854	45.870

Co-Laboration – Greta Salgado Kudrass – *AUS/IN/MIT GENUSS* (foto: Luc Lodder)

_8 Ons publiek

Het schrit_tmacher-publiek groeide pre-corona iedere editie boven verwachting, naar 18.631 bezoekers in 2019. De pandemie is van grote invloed geweest op de internationale danswereld en haar publiek. Door flexibel mee te bewegen met wat kan en wat mag, heeft schrit_tmacher echter ook met de 'corona-edities' een groot publiek met en voor dans weten te bereiken. In 2022 kwamen we zelfs alweer dicht in de buurt van de bezoekerscijfers van 2019 voor onze voorstellingen; inclusief bezoekers aan de exposities gingen we er zelfs overheen.

Dans herbergt een enorme kracht tot verbinding. En die verbinding was in aanloop naar 2022 – en is nog altijd – hard nodig. Dat hebben de coronacrisis en al die andere crisissen die elkaar nu in hoog tempo opvolgen wel aan de oppervlakte gebracht. De danswereld loopt voorop in de ontwikkeling van inclusief denken. schrit_tmacher wil deze kwaliteit optimaal benutten. Programmeren is in onze visie niet alleen neus hebben voor actueel aanbod en ontwikkelingen, maar ook voor publieksopbouw. Uitdrukkelijk benaderen we niet alleen het 'typische kunstpubliek'; via ons programma bouwen we aan een langdurige relatie met een rijkgeschakeerd publiek (van alle leeftijden), dat open en ontvankelijk de internationale danskunst wil volgen. Daar hoort ook het online publiek bij. We zien het als opdracht die interessante ontwikkeling verder te exploreren. Dat is meteen ook de reden waarom onze artistieke programmering hand in hand gaat met de ontwikkeling van een intensief, laagdrempelig (cultuur-educatief) contextprogramma. Via het festival willen we een relatie tussen makers onderling en tussen makers en publiek tot stand brengen, live en online. De verbinding zien wij als katalysator van culturele ontwikkeling en maatschappelijke dynamiek.

Totaal Bezoekersaantallen 2022*			
Onderverdeling programmering	Aantal	Aantal Nederland	Aantal Duitsland/België
Hoofdprogramma	8.089	2.252	5.837
Installatie – Performances	4.631	4.631	
GENERATION2	509	334	175
Schoolvoorstellingen	1.051	1.051	
Workshops-Lezing-Inleiding-Aftertalk	899	899	
Film	1.032	997	35
Online	1.182	1.182	
Bezoekers excl. exposities	17.393	11.346	6.047
Exposities	28.477	23.539	5.837
Bezoekers incl. exposities	45.870		
* Op basis van verkoopstanden schrit_tmacher 2022			

DREMPELVREES

Niet alleen richting het buitenland, ook in eigen land zien wij dat een deel van het publiek als gevolg van corona drempelvrees heeft opgelopen. In 2022 hebben wij extra sterk ingezet op het terughalen

Nederlandse festivalopening afterparty (foto: Sanne Linssen)

van het publiek – over en weer over de grenzen – door de danslocaties op diverse manieren in de spotlight te zetten. Bijvoorbeeld door korte reportages te maken en te delen met het publiek over de locatie, de voorstelling, de sfeer en de publieksreacties. Door aanvullende informatie te bieden over het theaterbezoek over de grens. En door nieuw publiek – zoals hiervoor al beschreven – op een laagdrempelige manier (via community-projecten) in aanraking te brengen met de danskunst en met schrit_tmacher. Toch bleek het, gezien de afwijkende coronamaatregelen in Duitsland, België en Nederland, deze editie lastiger om de mensen over de grens te trekken. In Nederland en België gold geen mondkapjesplicht meer, terwijl deze in Duitsland wel nog gold. Nederlanders en Belgen waren daardoor minder genegen om naar Duitsland te gaan, want daar moest het mondkapje weer op en bleef de horeca gesloten. Vice versa ervoeren veel Duitsers een bezoek aan Nederland en België als 'onveilig'. Bovendien was het voor het publiek lastig om de diverse maatregelen in eigen land, laat staan in het buitenland helder te krijgen. We hebben hier in onze uitingen extra op gefocust. Zowel op onze website als in onze nieuwsbrieven werd steeds de actuele stand van zaken gecommuniceerd.

8.1 FESTIVAL VOOR EEN BREED PUBLIEK

Vooraf: De kaartverkoop voor schrit_tmacher-voorstellingen verloopt met name in Duitsland en ook in België nog altijd voor het merendeel via de kassa. In tegenstelling tot in ons land, waar het merendeel van de bezoekers onze voorstellingen met een online gekocht ticket bezoekt. Doordat aan e-tickets inloggegevens en een profiel gekoppeld zijn, is in ons land informatie over bijvoorbeeld de herkomst van bezoekers beschikbaar. Deze informatie is aan de hand van hard copy-kaarten niet te achterhalen. Wij rapporteren in dit verslag daarom alleen over de 'Nederlandse' voorstellingen en voor zover de informatie ons toelaat.

Dankzij een uitgekiende programmering in alle segmenten van het dansaanbod weet schrit_tmacher een breed publiek uit de wijde omtrek aan zich te binden. Deze lijn zetten wij vanzelfsprekend voort. Onze marketingstrategie werkt. In de vorige cultuurplanperiode hoorde 25% van het schrit_tmacher-publiek bij het kernpubliek van de podiumkunsten in de Stedelijke Cultuurregio Zuid, 75% van de bezoekers betrof nieuw publiek.

Zij bezoeken jaarlijks 10 voorstellingen of meer. Dankzij een uitgekiende programmering in alle segmenten van het dansaanbod – toegankelijk, complex, conventioneel en onconventioneel – op het hoogst mogelijke niveau, weet schrit_tmacher een breed publiek uit de wijde omtrek, waaronder ook een groeiend jong publiek (GENERATION2) aan zich te binden. Hiermee bouwen we van onderaf aan een groeiende danscommunity.

Totaal bezoekersaantallen	2018	2019	2020*	2021**	2022
Aantal bezoekers in Heerlen en Kerkrade (incl. jeugdprogramma, inleidingen/workshops/films /expo /GENERATION2)	8.498	9.500	4.045	6.203	11.346
Aantal bezoekers in Aachen en Eupen (incl. jeugdprogramma, inleidingen/workshops/films /expo /GENERATION2)	10.328	9.095	1.559	478	6.047
Totaal aantal verkochte kaarten in Aachen, Heerlen, Kerkrade en Eupen (incl. jeugdprogramma, lezingen, exposities en films)	18.826	18.595	5.604	6.681	17.393
GENERATION2 /amateurprogramma / jeugdprogramma / schoolvoorstellingen	1.702	3.014	730	383	1.560
Inleidingen / lezingen / workshops / Installatie/performance	1.041	926	342	651	5.530
Films	408	562	319	1.020	1.032
Extra (Future Self expo 6 dagen – Wayne Mc Gregor 2020 / SIDEWALK Project 2021)			600	600	
Online / Live-streams				2.788	1.182
Overig bereik schrit_tmacher					
Overige Exposities (Exposities tijdens festival in theaters – niet meegenomen in totaal bezoekersaantallen)	1.268	24.495	9.028	10.939	28.477
Mami Izumi & HFC Dansstudio/ Dreamers – L1 uitzendingen			45.099		

* In 2020 zijn ook 742 bezoekers meegenomen van online activiteiten die bij normale doorgang van het festival in 2020 niet hadden plaatsgevonden. Dat is inclusief de film Thin Skin Online (260 bezoekers), waardoor werkelijk aantal hoger is dan stand op 12/3/20 bij films

** Door de lockdown in 2021 kon het festival niet plaatsvinden in maart, maar heeft het festival plaatsgevonden in juni / juli 2021. Er golden beperkende maatregelen, zoals beperkte capaciteit i.v.m. de Covid-19 maatregelen (1,5 meter)

8.2 EEN DIVERS PROFIEL VAN DOELGROEPEN

schrit_tmacher is gericht op een brede publieksgroep; mensen van alle leeftijden en alle achtergronden. Het festival weet haar doelgroepen met een passend programma aan te spreken en te mobiliseren. Daarbij richten we ons uitdrukkelijk niet alleen op een 'typisch kunstpubliek', maar bouwen we aan een relatie met een rijkgeschakeerd publiek uit de hele Euregio, dat open en ontvankelijk de internationale danskunst volgt of daartoe verleid wil worden. Behalve voor bewoners binnen de directe reiscirkel in de Euregio, streven we ernaar aantrekkelijker te worden voor bezoekers van buiten de regio en cultuurtoeristen. Ook richten we ons op het versterken van het professionele netwerk met makers, dansers, programmeurs, cultureel producers, fondsen en pers. We zoeken ook aansluiting bij de Nederlandse dansprofessionals die zich vooralsnog in de Randstad concentreren. Daarnaast willen we nieuwe doelgroepen en nieuwe talenten bij het festival betrekken, door mensen spontaan met dans in een publieke ruimte in aanraking te brengen.

We onderscheiden de volgende doelgroepen:

- _ algemene cultuurliefhebbers
- _ geïnformeerd danspubliek cultureel- en/of festivalpubliek
- _ liefhebbers en beoefenaars van dans
- _ bezoekers en cultuurtoeristen
- _ bedrijven, netwerken
- _ studenten binnen en buiten onderwijs, beroepsonderwijs, (volks)universiteiten met name in Limburg, België, Duitsland
- _ kinderen, jeugd, jongeren, twintigers
- _ dansprofessionals in de regio, landelijk en internationaal, in de hele keten van de dans, waaronder jonge talenten, choreografen, dansers, gezelschappen, programmeurs, producers
- _ beleidsmakers op gebied van dans, cultuureducatie, onderwijs en cultuur
- _ dansopleidingen, vooropleidingen (Venlo en Maastricht) en danseducatie in regio
- _ internationale, landelijke, (eur)regionale en lokale pers
- _ online kijkende toeschouwers en volgers
- _ digitaalvaardige doelgroepen
- _ mindervaliden
- _ geïnteresseerden in sport/beweging

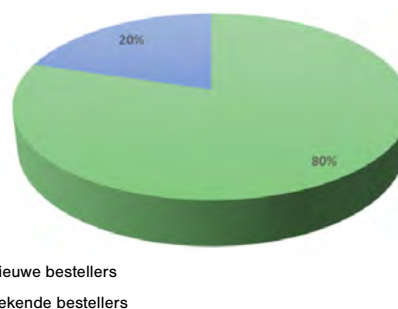
LEEFTIJD VERDELING BESTELLERS HEERLEN

AANTAL VOORSTELLINGEN BESTELD

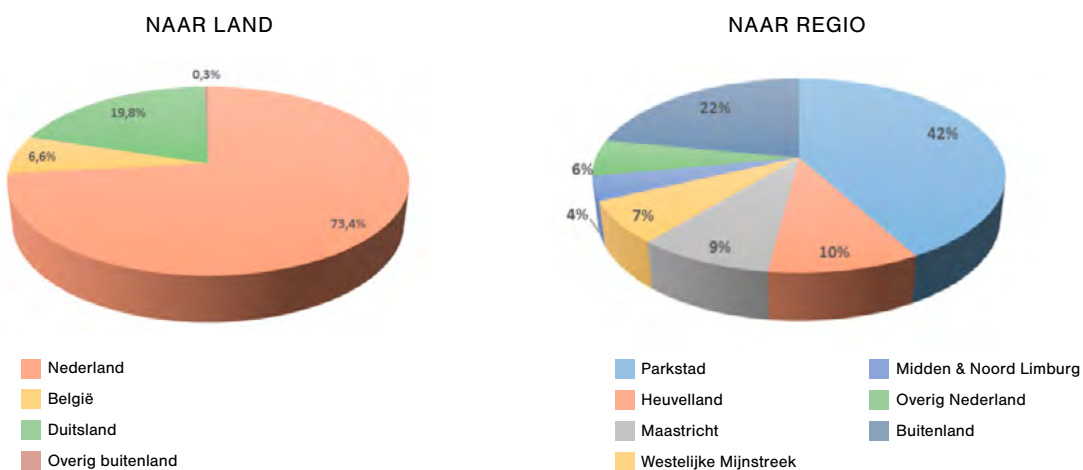
VERDELING BESTAANDE EN NIEUWE BESTELLERS

Van meer dan de helft van de bezoekers van schrit_tmacher is de leeftijd onbekend. Ook het aantal jeugdige bezoekers van jeugddansbezoekers is niet bekend; het zijn doorgaans de ouders die de kaarten bestellen. Feit is dat schrit_tmacher met zijn internationale en vernieuwende programma bijdraagt aan de ontwikkeling en zichtbaarheid van de danspraktijk in een regio waar de mogelijkheden om actief op hoog niveau met kunst- en cultuurbeoefening bezig te zijn, beperkt zijn. We gaan voort op deze weg. Ons festival in 2022 stond in het teken van de ambitie om de ontwikkeling van de hedendaagse dans voort te sturen. Om verrassend en innovatief te blijven voor een kritisch publiek én aantrekkelijk te zijn voor nieuwe publieksgroepen. Ongeveer 1/5 van alle betalende bezoekers (bestellers) is jaarlijks nieuw publiek.

8.3 HERKOMST BEZOEKERS

Het schrit_tmacher-publiek is normaliter bereid tussen Heerlen, Aken en Eupen heen en weer te reizen. Het overgrote deel van ons publiek is afkomstig uit Nederland, Duitsland, België en de gemiddelde reistijd van het schrit_tmacher-publiek was pre-corona minder dan één uur. Voor de pandemie zagen we ook dat mensen van verder kwamen, met uitschieters naar Amsterdam, Frankfurt, Brussel en Parijs. Door de beperkende reismaatregelen reisden mensen in 2021 minder ver. In 2022 waren de eerder beschreven afwijkende coronaregels in Nederland, België en Duitsland (met name ten aanzien van de mondkapjesplicht) ook de reden dat minder mensen een voorstelling over de grens bezochten. Waar de verhouding vóór corona ongeveer 50/50 NL/DU was, zien we dat in 2022 driekwart van ons totale publiek uit Nederland komt. Ons gratis toegankelijke SIDEWALK-programma en *Ballet Mécanique* is bezocht door een breed publiek.

Publiektribune in Fabrik Stahlbau Strang (foto: Luc Lodder)

8.4 ONLINE PUBLIEK

Tijdens het hoogte- dan wel dieptepunt van de pandemie in 2020 en 2021 vond een groot theaterpubliek zijn weg online, naar livestreams. Hierdoor kwamen buitenlandse shows en videoportretten binnen handbereik. Via onze livestreams, videoprojecten en aftertalks hebben in 2022 1.182 toeschouwers mensen (thuis) van over heel de wereld kennis kunnen maken met 'onze' programmering.

Online programma 2022

Tijdens het festival kon het publiek – waar dan ook ter wereld – van huis uit via een livestream meegenieten van *Ballet Mécanique 2.0* en een documentaire over balleticoon Hans van Manen.

Tijdens en na afloop van het festival kon het publiek – gratis – kijken naar en nagenieten van:

_ 7 videoportretten (van Hofesh Shechter, Serge Aimé Coulibaly, Eun-Me Ahn, Nanine Linning, Stephen Shropshire, Guy Nader en Maria Campos en Dada Masilo).

_ De 4 aftertalks die we tijdens het gesprek hebben gevoerd met Hofesh Shechter, Serge Aimé Coulibaly, Eun-Me Ahn en Dada Masilo zijn online uitgezonden; deze gesprekken blijven online beschikbaar en maken deel uit van ons groeiende schrit_tmacher-archief.

_ De film *Hans van Manen: als ik een ballet per dag kon doen* hebben we online aangeboden.

De online ervaringen bieden een krachtige inhoudelijke omlijsting van voorstellingen én een extra toevoeging op ons live programma. De videoportretten zijn voorafgaand aan de voorstellingen gedeeld via social media en in onze servicemails richting de bezoekers. Samen met de aftertalks zijn ze bovendien als zelfstandige mini-documentaires interessant voor alle bezoekers en zorgen voor een levende archivering waardoor de thema-clusters ook later nog raadpleegbaar zijn.

8.5 WAARDERING

De editie van schrit_tmacher in 2022 wordt goed gewaardeerd met gemiddeld een 8.6 voor het programma en een 8,5 voor het gehele festival. In de servicemails die wij consequent na elke voorstelling versturen, lezen wij onder andere:

'Spannende en vaak vernieuwende dansvoorstellingen van wereldformaat.'

'Het is de eerste keer dat ik het festival bezoek. Het smaakt naar meer.'

'Jedes Jahr eine Zeit mit interessanten, meist hochwertigen Tanzveranstaltungen.'

'Een feest waar ik naar uitkijk, even een alternatief, internationaal, zeer breed aanbod. Ook de Euregio geeft het een extra feestelijk tintje.'

'Ik probeer altijd een voorstelling te zien van schrit_tmacher, ook al zijn wij meer toneelliefhebbers. Toch laat ik me elk jaar graag verrassen (...) door het hoge niveau van het festival is dit altijd een cadeautje.'

ONTWIKKELING WAARDERING

Door de jaren heen zien wij dat de waardering voor ons festival redelijk constant blijft, met een positieve uitschieter in 2021. We vermoeden dat de 8,9 die wij toen van ons publiek kregen een hart onder de riem was omdat we in coronatijd toch een ON- en OFFline versie van ons festival presenteerden. In 2020 brak tijdens ons festival de coronacrisis uit; over dat jaar hebben wij geen waarderingcijfers.

Best gewaardeerde voorstellingen (minimaal 3 reacties) – 2022	Gem waardering
Stephen Shropshire (usa/nl) – And Everything In Between	9,3
GN MC (lbn/esp) – SET OF SETS	9,2
Hofesh Shechter Company (gbr) – Double Murder	9,2
Dit Dat Dans – SALLY Dansgezelschap Maastricht	9,0
Nederlands Kamerkoor i.s.m. Dance Company Nanine Linning – Di Lasso's Tranen van Petrus	8,9
Gemiddelde waarderingen voorstellingen schrit_tmacher 2022	8,6

9,0

‘Heel mooie zang en dans en bijzondere enscenering.’

– Nederlands Kamerkoor i.s.m. Dance Company Nanine Linning – *Di Lasso's Tranen van Petrus*

10,0

‘Zelden heb ik zo'n verrassende dans uitvoering gezien... en gehoord. Het pulserende ritme en het verbluffend rijke bewegingspatroon heeft mij en de mijnen met wie ik was geraakt en verrijkt.’

– over B-Dance (ROC) – *Floating Flowers*

10,0

‘WoW WoW WoW, wat een schitterende opening van het schrit_tmacher festival.’

– over Hofesh Schechter Company – *Double Murder*

Marina Cherry – *Only Bones* (foto: Thorsten Giesen)

_9 Marketing & communicatie

De aanloop naar ons festival in 2022 was door het wegvallen van de coronamaatregelen amper een maand voor de openingsvoorstelling kort. In dit korte tijdsbestek hebben we onze publieksbenadering via twee routes opgepakt: via het herwinnen van het vertrouwen in veilig festivalbezoek en via artistiek-inhoudelijke thematisering.

9.1 EEN NIEUWE TIJD, EEN NIEUW PUBLIEK

We leven in een nieuwe tijd, met een nieuw publiek met nieuwe vragen en behoeften. Nog voordat corona uitbrak hebben wij in ons communicatie- en marketingplan voor 2021-2024 nieuwe spannende stappen gezet om de snel ontwikkelende behoeften van onze bezoekers te kunnen vervullen. Tegelijk blijven we inzichten verwerven én toepassen over het bezoekersgedrag, zoals voorkeuren en bezoekersfrequenties.

(VEILIG) TERUG NAAR HET THEATER

Tijdens schrit_tmacher 2022 hebben wij sterk ingezet op het stimuleren en zichtbaar maken van het debat rond de live dans- en theaterbeleving. Naast het benadrukken van veilig theaterbezoek, komt ook sfeer en reuring rond theaterbezoek aan bod (bijvoorbeeld in video's): rode loper, geroezemoes, ontmoetingen, gesprekken na afloop en uitwisseling van bevindingen.

MAAR OOK ONLINE

Tegelijk hebben we de online ervaringen doorgezet, in het bijzonder bij de vier internationale voorstellingen die wij presenteren onder de titel 'Dans & Actualiteit'. Van de nagesprekken bij deze voorstellingen (m.u.v. het nagesprek met Dada Masilo) hebben wij – volgens een vast format – opnames gemaakt. Deze zijn evenals de videopretten online (terug) te zien; waar sprake van inhoudelijke samenhang is, leggen we ook online de connectie. De links naar de beelden hebben we in onze nieuwsbrieven naar alle kaartkopers gestuurd en via Facebook onder de aandacht gebracht. We merken dat wij met deze korte filmpjes mensen bereiken die normaliter geen inleidingen bezoeken en publiek dat voor de voorstelling als opwarmertje online informatie zoekt. Zij ervaren de online toevoegingen als een meerwaarde voor de live beleving.

EN VOOR PROFESSIONALS

Voor een goede vindbaarheid van het groeiende schrit_tmacher-archief bieden wij de opnames gebundeld via een eigen schrit_tmacher-speellijst (op het op het YouTube-kanaal van PLT) én via Facebook aan. Vanaf 2023 gaan wij bouwen aan een eigen achterban op YouTube door middel van ons eigen [YouTubekanaal @schrittmacherfestival](#). Op beide platforms kunnen wij online een brug slaan tussen makers onderling, professionals en publiek, en tegelijk een impuls geven aan zowel de internationale profilering en publieksopbouw van schrit_tmacher wereldwijd als aan de ontwikkeling van een community van dansprofessionals. In 2022 brachten we ons platform voor professionals onder de aandacht door o.a. de (eind)presentaties over de Proeftuin Dans te hosten. Dansprofessionals uit Limburg maar ook daarbuiten waren te gast en gingen met elkaar in gesprek. In 2023 willen we dit programma verder uitbreiden met meer inhoudelijke talks.

9.2 VRIENDEN VAN SCHRIT_TMACHER

In 2022 zijn we in aanloop naar de editie van 2023 gestart met een grote vriendenwervingscampagne. In uitingen zoals in onze nieuwsbrieven en op onze website is opgeroepen om vriend van schrit_tmacher

te worden. Tijdens het festival werd o.a. op de achterkant van het avondprogramma en bij de merchandise-stand ook informatie verstrekt over het vriendenlidmaatschap. Voor € 50,- per jaar ontvangen vrienden:

- _ de festivalbrochure thuis
- _ voorrang op de kaartverkoop
- _ 4x per jaar een vriendennieuwsbrief
- _ een speciale vriendenpreview
- _ en de eerste 100 vrienden een speciaal cadeau (een schrit_tmacher stappenteller)

Na afloop van het festival zijn met een uitgebreide belronde nog meer vrienden voor schrit_tmacher geworven. Het festival kent nu 110 vrienden. Wij hopen hen de komende jaren als ambassadeurs voor schrit_tmacher in te kunnen zetten en het aantal vrienden elk jaar verder uit te bouwen.

9.3 INFORMEREN, VERLEIDEN EN MOBILISEREN

In onze communicatiestrategie hebben we aandacht voor de perceptie van de (individuele) bezoeker. Het 'informer, verleiden en mobiliseren' van het publiek zijn de belangrijkste pijlers in de marketing- en communicatiestrategie. We willen ons publiek:

- _ optimaal informeren over het programma, o.a. met artistieke informatie, alsook informatie op maat. Naast gepersonaliseerde communicatie (op basis van bezochte voorstellingen) zien we dat de meer collectieve beleving – die ook buiten de zalen plaatsvindt – een groot aandeel vormt van de totale bezoekerservaring. Zo informeren we onze gasten via servicemails over praktische aspecten van de totaalbeleving (routebeschrijving, parkeren, horeca etc) én indien mogelijk ook over verkeersdruk, omleidingen en wegbewijzing voor hun bezoek van een voorstelling.
- _ kennis laten maken met internationale dans en de specifieke onderwerpen die de (verschillende generaties) choreografen en gezelschappen onder de aandacht brengen.

Begrip van de behoeften van onze gasten – Duits, Belgisch/ Vlaams, Nederlands – helpt ons om gericht en waardevol in dialoog met het publiek te gaan. De vormen waarin deze dialogen plaatsvinden kunnen verschillen van elkaar. In onze strategie ligt de nadruk op het nauwkeurig in kaart brengen van ervaringen, om te weten welke dialoog het best bij welk individu past. Zo targetten we ook onze reclame-uitingen op Facebook, Insta en YouTube op leeftijd, herkomst, interesse (bijvoorbeeld milieu, duurzaamheid, mensenrechten) ed.

9.4 DANS ALS VERBINDEND MEDIUM

De manier waarop mensen met elkaar omgaan is veranderd. Polarisatie groeit. Het is zwart of wit, je bent voor of tegen. Nuance en begrip zijn soms ver te zoeken, terwijl binnen al die internationaal spelende, grote veranderingen – pandemie, klimaatverandering, migratiestromen, brandhaarden, conflicten – juist begrip voor elkaars perspectieven van het grootst mogelijke belang is. In de Euregio zijn we gewend grenzen over te steken, totdat door de pandemie elk land eigen regels schreef en mensen nauwelijks grenzen over mochten. Internationaal geëngageerde dans is een mooi middel om de dialoog hierover aan te gaan. In schrit_tmacher-nagesprekken en door contextprogramma's kunnen we op meer betekenislagen 'veilig' samenkomen en aan de hand van de actualiteit de verbinding zoeken én naar de toekomst te kijken.

9.5 GECLUSTERD EN AVONTUURLIJK AANBOD (IN DE PUBLIEKE RUIMTE)

Zoals eerder aangegeven vormt het vierluik – *Wakatt*, *The Sacrifice*, *Double Murder* en *North Korea Dance* – thematisch het actuele, prikkelende hart van schrit_tmacher 2022. Deze voorstellingen en bijbehorend rand- en verdiepingsprogramma hebben wij gebundeld aangeboden aan het publiek.

Ballet Mécanique was de eerste grote happening op het programma van schrit_tmacher in de openbare ruimte; eerst op het Pancratiusplein in hartje Heerlen en een week later in een aangepaste vorm

Cie. ANTHROP - *Scalarem_Haikus dansés* (foto: Olga Fontanella)

bij de Wilhelminaberg in Landgraaf. Het evenement was breed toegankelijk door de combinatie van dans van hoog niveau (Scapino Ballet Rotterdam) en showfanfare Advendo (bekend van het WMC in Kerkrade). Op het Pancratiusplein konden de bezoekers de voorstelling vanaf het terras onder een stralende voorjaarszon volgen. Een week later streek het ballet – zonder Advendo – in winterse sferen neer bij de Wilhelminaberg. Met deze unieke voorstelling op twee bijzondere locaties die wij hebben omgeven door beachvlaggen en ook dankzij de flyers die wij tijdens dit laagdrempelige evenement volop hebben uitgedeeld, hebben we de zichtbaarheid van schrit_tmacher aanzienlijk vergroot. En daarmee een grote stap voorwaarts gezet ten aanzien van 2021 toen *Riet in de wind* en *Dirty Little Virus* in de binnenstad van Heerlen te zien waren.

9.6 AFGEWOGEN MEDIAMIX

Wij nodigen ons publiek uit om kennis te maken met internationale dans en de specifieke onderwerpen die de (verschillende generaties) choreografen en gezelschappen tijdens schrit_tmacher onder de aandacht brengen. Dit vraagt om informatie, communicatie en content op maat. Dit maatwerk hebben wij in 2022 aangeboden in de vorm van een afgewogen on- en offline mediamix:

OFFLINE & FACE-TO-FACE

- _ De festivalbrochure en website www.schrittmacherfestival.com vormden in 2022 in Nederland, Duitsland en België de 'as' van de PR, voorlichting en marketingcampagne.
- _ Half december 2021 werd tijdens een persconferentie het hoofdprogramma van schrit_tmacher Festival 2022 gepresenteerd: de zaalvoorstellingen in Aken, Heerlen, Kerkrade en Eupen. Later, in februari 2022 werd de rest van het programma, zoals contextprogrammering bekend gemaakt bij het verschijnen van de programmabrochure.
- _ Omdat we één van de eerste festivals waren die weer 'in vol ornaat' plaatsvonden hebben we geïnvesteerd in goede banden met de landelijke media in Nederland, Duitsland en België. De samenwerking met *TANZweb* is een belangrijke stap om in Duitsland meer mediabekendheid te genereren. In Nederland koesteren we soortgelijke goede banden met de kunst- en cultuurrecensenten van

onder meer *de Volkskrant, Theatermaker en Dansmagazine*.

- _ Naast de traditionele festivalbrochure, is in 2022 in december een vouwfolder met het hoofdprogramma verschenen. Daarnaast hebben wij diverse aparte folders gemaakt gericht op diverse doelgroepen en projecten. Zo verscheen o.a. een aparte flyer met het jeugdprogramma en een aparte SIDEWALK-flyer met daarop ook een kaart van de binnenstad van Heerlen met daarop aangegeven de diverse locaties waarop SIDEWALK-onderdelen te zien waren.
- _ Tijdens schrit_tmacher zorgen we ervoor dat het festival zichtbaar aanwezig is in de deelnemende steden. In de directe omgeving van de festivallocaties verhogen wij de zichtbaarheid met lantaarnvlaggen en beachvlaggen. In een bredere kring wordt het festival onder de aandacht gebracht met abri's, driehoeksborden en posters.
- _ In 2022 is er extra geïnvesteerd in de zichtbaarheid van de medewerkers van het festival in Heerlen, Kerkrade, Aken en Eupen. Voor zowel medewerkers, vrijwilligers als horecapersoneel zijn longsleeves met het schrit_tmacher logo gemaakt. Daarnaast zijn schrit_tmacher crew-pasjes en perspassen aan keycards ontwikkeld, waarmee het festival zowel op de diverse binnenlocaties als ook in de openbare ruimte beter zichtbaar werd.
- _ Bij een groot aantal voorstellingen was er een merchandise stand aanwezig. Hier werden o.a. armbandjes, totebags en zadelhoesjes van schrit_tmacher verkocht. Ook konden bezoekers zich hier inschrijven om vriend van schrit_tmacher te worden. Bij de avondvoorstellingen verstrekten we flyers en avondprogramma's met informatie over de productie en aanbevelingen voor nog te bezoeken schrit_tmacher Festival onderdelen
- _ Alle schrit_tmacher-voorstellingen worden voorafgegaan door een persoonlijke inleiding of introductie door het gezelschap of de festivaldirectie. Dit persoonlijke contact schept een band.
- _ Dansprofessionals en bezoekers, die meerdere voorstellingen bezoeken, krijgen een aantrekkelijke korting
- _ We onderhouden goede contacten met VIA ZUID talentontwikkeling in de podiumkunsten Limburg, het Huis voor de Kunsten Limburg, de diverse dansopleidingen en de vooropleidingen dans (VO en MBO), dansscholen (amateurdans) en kunstklassen in de regio om jongeren voor ons GENERATION2-programma te bereiken.
- _ Ook dit jaar hebben we advertenties geplaatst in o.a. De Limburger, de Volkskrant, ZOUT en Dansmagazine.
- _ En is er uitgebreid geadverteerd op L1 radio en TV.

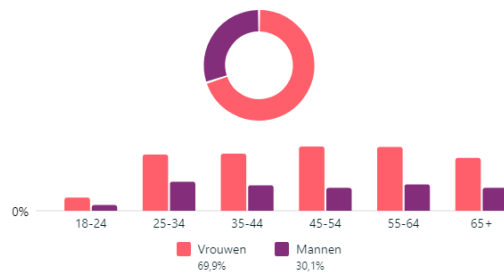
ONLINE

- _ De website van schrit_tmacher (DE/NL) biedt informatie over het festival en het programma. Ook vinden bezoekers hier informatie over de ticketverkoop en links naar online verkooppunten.
- _ Facebook is in 2022 nadrukkelijk ingezet om de sfeer van het festival te tonen. Van een groot deel van de voorstellingen en projecten zijn óf foto's gemaakt (zoals van de festivalopening en de SIDEWALK onderdelen) of korte videoreportages (zoals van Co-Laboration, *White Out* in Eupen en *Flow* in Aken) om te bezoekers weer warm te maken voor een live festivalbezoek. Daarnaast hebben we het publiek via Facebook op de hoogte gehouden van ins-and-outs over de voorstellingen, interessant dansnieuws, en de videoportretten, nagesprekken en online programmaonderdelen. In totaal hebben we op onze Nederlandse schrit_tmacher-pagina op FB in 2022 21 advertenties (69.264 bereikte personen) en 68 organische berichten geplaatst (68.018 bereikte personen). De Nederlandse FB-pagina telde in 2022 896 volgers.
- _ We zetten ook Instagram in om ons publiek te bereiken voor het festival. In 2020 hebben we het Nederlandse en Duitse Instagram-account samengevoegd; bij de start telde dit account 1.092 volgers, in 2022 is dit doorgroeid naar 1.546 volgers. In 2022 hebben we op dit account 12 berichten geplaatst. Daarmee bereikten we 7.259 mensen.
- _ Voor GENERATION2 gebruiken we aparte pagina's op Facebook (619 volgers) en Instragram (1.269 volgers), specifiek gericht op ons jonge publiek.
- _ In 2021 stuurden we 21 digitale nieuwsbrieven (12 NL en 9 D) aan 2.160 (1.819 NL en 341 D)

Volgers Facebook-pagina ①

896

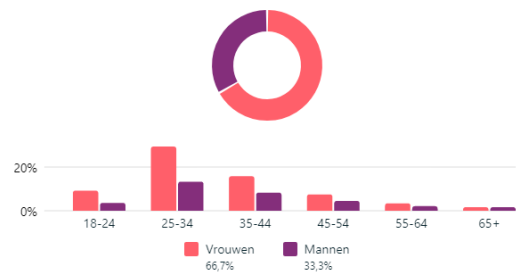
Leeftijd en geslacht ①

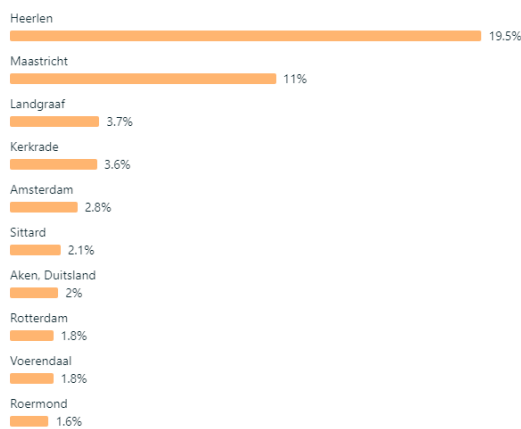
Instagram-volgers ①

1.546

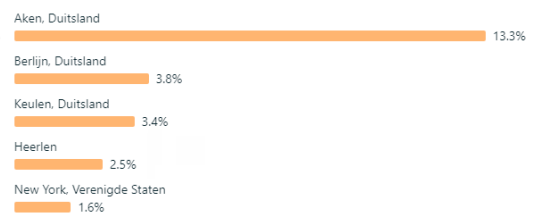
Leeftijd en geslacht ①

Populairste plaatsen

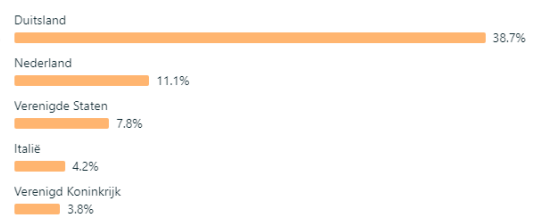
Populairste plaatsen

Populairste landen

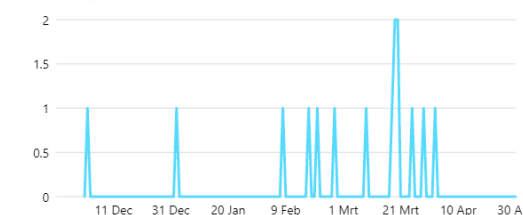
Populairste landen

Nieuwe vind-ik-leuks en volgers

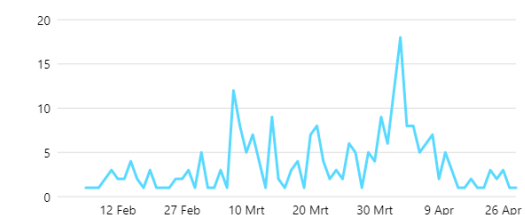
Nieuwe vind-ik-leuks voor Facebook-pagina ①

15 ↑ 1.14.3%

Nieuwe Instagram-volgers ①

253

- leden die zich voor deze service hebben aangemeld. Daarnaast maakten we ook gebruik van de nieuwsbrieven van Parkstad Limburg Theaters, waar een groot deel van ons programma zich afspeelt, om ons publiek op de hoogte te stellen van veranderingen in het programma.
- _ We hebben Google Ads ingezet om ons publiek online beter te bereiken.
 - _ Uiteraard beschouwen we de aandacht die wij voor het festival genereren via [TANZweb](#) en andere online media ook als een marketing- en communicatiemiddel.

Co-Laboration – Phoebe Brack – *De and Recode* (foto: Luc Lodder)

9.7 SAMENWERKING TUSSEN DE DRIE DANSFESTIVALS THE NOTORIOUS IBE, NEDERLANDSE DANSDAGEN EN SCHRIT_TMACHER

Sinds 2021 werkt schrit_tmacher in marketing en communicatie samen met de twee andere dansfestivals in Zuid-Limburg: The Notorious IBE en de Nederlandse Dansdagen. Hoewel de drie festivals verschillende uitgangspunten hebben, bevinden zij zich in het hetzelfde geografische als kunstdisciplinaire gebied. The Notorious IBE kent een grote internationale (deelnemers)doelgroep met interesse in urban en hiphop; de Nederlandse Dansdagen richten zich meer op de top van de Nederlandse dans en op dansprofessionals. Alle drie willen de regio steviger als actief dansklimaat op de kaart zetten. In 2021 is een aanvang gemaakt met onderlinge promotie (bijvoorbeeld bij de start van de kaartverkoop), maar ook door het uitsenden van 'dedicated' emails en het maken van vlogs. In 2022 is deze gehandhaafd, evenals voor 2023. Voor beide partnerfestivals kan schrit_tmacher eerste stappen zetten in hun bekendheid bij het Euregionale publiek. Terwijl schrit_tmacher via de Dansdagen meer aansluiting kan vinden bij de Randstedelijke dansprofessionals en bij geïnteresseerden in diverse urban dansstijlen via The Notorious IBE. Ook is via de Proeftuin Dans: *Right Now!* – *deze liep tot en met maart 2022* – inhoudelijk samengewerkt zoals in de expositie *Opening Space* van Stephen Shropshire en Daan Brand.

9.8 SCHRIT_TMACHER IN DE MEDIA

Ook dit jaar was schrit_tmacher weer volop in de media.

Programmeur en festivalcoördinator Janneke Schmeitz en de jonge choreograaf Phoebe Brack waren te gast in het radioprogramma *L1 Cultuurcafé* op 11 maart 2022. En het L1 programma Limbourgeois was te gast bij de Nederlandse festivalopening.

Linga & Keda – *Flow* (foto: Michel Bovay)

_10 partners en positie in de danswereld

schrit_tmacher vervult een belangrijke artistieke positie in Parkstad Limburg (ca. 255.000 inwoners) en Zuid-Limburg (ca. 600.000 inwoners). Met een bevolkingsdichtheid van 955 inw/km² is dit één van de meest verstedelijkte gebieden van Nederland.

Het festival sluit aan bij de tradities in de (Eu)regio, die gekenmerkt worden door een open oriëntatie op internationale avant-garde – voortkomend uit de culturele diversiteit die is ontstaan tijdens de industriële bloeiperiode in de 20ste eeuw. Met de programmering speelt **schrit_tmacher** in op deze eigenheden en kwaliteiten. Samenwerking en het verbinden van (kunst)disciplines en samenleving is hiervoor een vereiste en maakt naast het bieden van ruimte aan zowel professionele danskunstenaars als semi-profs en amateurs wezenlijk deel uit van het DNA, de visie en organisatorische fundamenten van **schrit_tmacher**.

10.1 REGIONAAL

Regionaal en landelijk is de artistieke positie van **schrit_tmacher** zeer bijzonder, niet in de laatste plaats door de unieke samenwerking tussen Nederland, Duitsland en België. Het nabije buitenland wordt door inwoners van Zuid-Limburg niet als vreemd grondgebied ervaren; het maakt deel uit van hun dagelijkse routine. Er wordt gewoond, gewerkt en gereisd naar toeristische attracties, supermarkten, festivals en detailhandel aan beide zijden van de grens, en ook naar voorstellingen, tentoonstellingen en presentaties. Juist deze vanzelfsprekendheid bij het overschrijden van cultuur- en landsgrenzen maakt de regio bijzonder aantrekkelijk voor publiek en cultuurmakers. Maar juist ook deze kwaliteit bleek fragiel in de coronajaren, waarin de grenzen tijdelijk letterlijk gesloten waren.

De euregionale positie van Zuid-Limburg en van **schrit_tmacher** blijft een niet weg te denken aspect van de culturele dynamiek en biedt volop kansen voor kunstenaars waar het gaat om internationale samenwerking, afzetmarkt en publieksbereik. Samen vormen Heerlen en Aken een vitale stedelijke grensregio. Er is een hernieuwd besef van de juist gunstige centrale ligging van beide steden in het hart van Noordwest Europa, met volop internationale samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van aan dans gelieerde kunst en andere disciplines.

In Limburg werkt **schrit_tmacher** samen met diverse culturele organisaties. Vaste partner van het festival is Parkstad Limburg Theaters met podia in Heerlen en Kerkrade. In SCHUNCK in Heerlen vinden lezingen, films en exposities plaats en in het Cultuurhuis Heerlen organiseren we onder meer de voorstellingen van talenten in ons GENERATION2- en Co-Laboration-programma. Cinedans en Filmhuis de Spiegel zijn onze partners voor de presentatie van ons filmprogramma. Met VIA ZUID investeren we in talentontwikkeling en educatie – waar wenselijk samen met de Vooropleiding Venlo (ArtEZ) en – over de grens – Tanzpakt Theater Aachen. Huis voor de Kunsten Limburg is een belangrijke adviseur in deze. Ook werken we met Limburgse professionele makers (o.a. SALLY Dansgezelschap Maastricht), andere festivals (o.a. Cultura Nova), makers die zich in Limburg hebben gevestigd (o.a. choreograaf Stephen Shropshire en Roshanak Morrowatian) en met de provinciale media als L1 en Media Groep Limburg.

Het belang van het festival voor Parkstad, Limburg en Nederland is groot. Dankzij de steun die wij mogen ontvangen van onze subsidiënten (Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg en gemeente Heerlen, Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg en in Duitsland gemeente Aachen en deelstaat Nordrhein-Westfalen) kunnen we laten zien dat er in het zuiden van ons land een belangwekkende dansagenda wordt gevoerd, met de Nederlandse Dansdagen en **schrit_tmacher** als belangrijkste vertegenwoordigers van de Nederlandse en internationale dans, en The Notorious IBE van urban dance en hiphop.

Lange tijd functioneerden deze drie pijlers binnen de Limburgse danssector gescheiden. Door de Proeftuin Dans: Right Now! – 2020 t/m 2022 – zoeken we elkaar met name op artistiek vlak op om ervoor te zorgen dat het moderne dansveld zich vanuit het zuiden van Limburg verder kan ontplooiën.

10.2 EUREGIO MAAS-RIJN

schrit_tmacher is het enige grensoverschrijdende dansfestival, dat internationaal wordt georganiseerd. Aan de Duitse zijde van de grens bogen we op een sterke samenwerking met het Kulturbetrieb Stadt Aachen en de podia Fabrik Stahlbau Strang, het DEPOT en voor bepaalde festivalonderdelen het Ludwig Forum für Internationale Kunst Aachen. In België presenteren we sinds 2017 voorstellingen in het Kulturzentrum Alter Schlachthof in Eupen. Andere Duitse – culturele – partners zijn de Volkshochschule Aachen (partner bij het project Co-Laboration), Apollo Kino+Bar Aken (film) en de Internationale Tanzmesse Düsseldorf NRW, dé toonaangevende beurs voor hedendaagse dans in West Europa. schrit_tmacher fungeert als showcase en platform voor aanstormende artiesten in het kader van de tweejaarlijkse Tanzmesse-dynamiek. Sinds 2017 hebben we bovendien een mooie samenwerking met de website TANZweb, die een speciaal onderdeel van haar website heeft gewijd aan het festival.

10.3 NATIONAAL

schrit_tmacher kan zich scharen onder de grote Nederlandse dansfestivals waar zich het (inter)nationaal boeiende dansaanbod concentreert. Samen met collega festivals en theaters (o.a. Stadsschouwburg Groningen, Stadsschouwburg Utrecht, Zuiderstrandtheater Den Haag, Theaters Tilburg, Theater

Un loup pour l'homme – *CUIR* (foto: Torsten Giesen)

Rotterdam, Luxor Theater Rotterdam, Internationaal Theater Amsterdam, Julidans, Holland Dance Festival, Explore Festival en SPRING) nemen we het initiatief om belangwekkend aanbod naar Nederland te halen. Niettemin is een substantieel deel van de internationale dans die schrit_tmacher presenteert niet elders in Nederland te zien.

Binnen het Nederlandse danslandschap zijn schrit_tmacher en de Nederlandse Dansdagen complementair ten opzichte van elkaar. ND presenteert in het najaar in Maastricht een staalkaart van de Nederlandse dans en is met name ook een momentum voor de dans in Nederland. schrit_tmacher richt zich in het voorjaar op internationale dans, featuring Nederlandse dans (80/20%). Het derde Limburgse dansfestival The Notorious IBE in Heerlen concentreert zich op urban, opereert in de hiphopcultuur (each one teach one) en komt voort uit de battlecultuur.

Landelijk vormt schrit_tmacher ook een mooie aanvulling op het twee weken durende Julidans in Amsterdam; dit festival bouwt zijn signatuur op een lange traditie in Westerse theaterdans. En het tweejaarlijkse Holland Dance Festival (20 dagen) vertrekt doorgaans vanuit een internationaal, op publiek gerichte esthetiek, inclusief erfgoed. Meer dan Julidans en Holland Dance Festival focust schrit_tmacher op modernistische vernieuwingsprincipes en de fysieke danstaal in ontwikkeling vanuit academische, modernistische en urban dance tradities. Ook openen wij ons steeds meer vanuit een thematische insteek voor radicaal experiment. We geven daartoe opdrachten aan dansvernieuwers en waar passend integreren we hiervoor aanbod i.s.m. het Explore Festival; in 2022 leverde de samenwerking o.a. de komst van Coulibaly op.

10.4 INTERNATIONAAL

Het festivalteam heeft een breed internationaal perspectief gericht op West-Europa, de Verenigde Staten, Afrika, Zuid-Amerika en Azië. Het festival heeft lange-termijnrelaties ontwikkeld met gezelschappen binnen en vooral ook buiten het Europese netwerk. De opbouw van dit netwerk vereist loyaliteit, visie en een lange adem. In Afrika ontwikkelen we op deze wijze de jonge dansscene in Zuid-Afrika en Congo. In Latijns-Amerika verdiepen we onze unieke samenwerkingsband met Mexico en Cuba. En in Canada zijn we gestart met een intensieve samenwerking met Vancouver en The Pacific Coast Scenes, om een breder netwerk te realiseren, dat verder gaat dan het internationale dans-establishment in Quebec/Montreal. Het festival ontwikkelt zich via deze netwerken steeds meer richting internationale voorlinie. We doen onze naam eer aan: schrit_tmacher betekent pionier, stappenteller en wegbereider.

AYA Danstheater & MAAT Saxophone Quartet – *Wild* (foto: Klaus Tummers)

_11 Personeel en organisatie

De organisatie van schrit_tmacher is in handen van een vooruitstrevend, ondernemend en efficiënt opererend Nederlands/Duits kernteam, waarin jarenlange expertise en ervaring samenkomen met een brede en internationale blik op en netwerk in het dansveld. Al jaren op rij genereert het festival met een kleine overhead en geringe kosten een kwalitatief en artistiek scherp festival voor een divers en groot publiek.

11.1 HISTORISCHE SCHETS

Sinds 2010 werkt PLT samen met het Kulturbetrieb Stadt Aachen aan schrit_tmacher. PLT heeft deze rol in 2016 overgedragen aan de stichting StEP by StEP Heerlen. Deze stichting is 29 januari 2016 opgericht met als doel: het tonen van internationale ontwikkelingen in de dans, impulsen geven aan de toekomst van de dans en het ontwikkelen en vergroten van een inspirerende gemeenschap van makers en liefhebbers van dans in de Euregio – alles in de ruimste zin des woords.

Kulturbetrieb Stadt Aachen en stichting StEP by StEP Heerlen zijn artistiek en zakelijk gelijkwaardige partners. Zij trekken gezamenlijk op, investeren en dragen ieder een deel van de kosten en risico's. Zij vormen op gelijkwaardige wijze samen het hart van het festival en geven samen vorm aan de missie om een dansstructuur te ontwikkelen in de Euregio. Stichting StEP by StEP Heerlen is de Nederlandse rechtspartner verantwoordelijk voor de organisatie van het Nederlandse deel van schrit_tmacher. Voor dit deel legt de stichting in de context van het geheel in dit jaarverslag verantwoording af. In Aken en Eupen wordt op een eigen manier invulling gegeven aan de organisatie van hun delen van het festival. Hiertoe vergaren zij eigen middelen en over dit aanbod leggen zij zelfstandig verantwoording af.

11.2 BESTUUR EN TOEZICHT STICHTING STEP BY STEP HEERLEN

De Raad van Toezicht van stichting StEP by StEP (opgericht in 2019) bestaat uit:

- _ Mevrouw M. De Groot (voorzitter, vanaf 30 oktober 2019)
- _ De heer W.L.J. Weijnen (lid, vanaf 30 oktober 2019)
- _ De heer C.M.A. van Rosmalen (lid, vanaf 30 oktober 2019 t/m 20 december 2022)
- _ Mevrouw H. Darley, vanaf 20 december 2022

Alle leden RvT hebben een uitgebreide kennis en ervaring binnen de cultuursector, een geoutilleerd netwerk en beschikken over de diverse vaardigheden om toezicht te houden op de (dagelijkse) bestuurlijke inrichting. Het bestuur en de zakelijke en artistieke leiding van schrit_tmacher is sinds 2016 in handen van de heer B.M. Schoonderwoerd.

11.3 ORGANISATIE

Het kernteam van schrit_tmacher bestaat uit:

- _ Rick Takvorian – festivalleider, artistieke/zakelijke leiding
- _ Bas Schoonderwoerd – zakelijke/artistieke leiding
- _ Janneke Schmeitz – programmering/festivalcoördinatie Nederland
- _ Stefanie Gerhards – programmering/projectleiding Duitsland

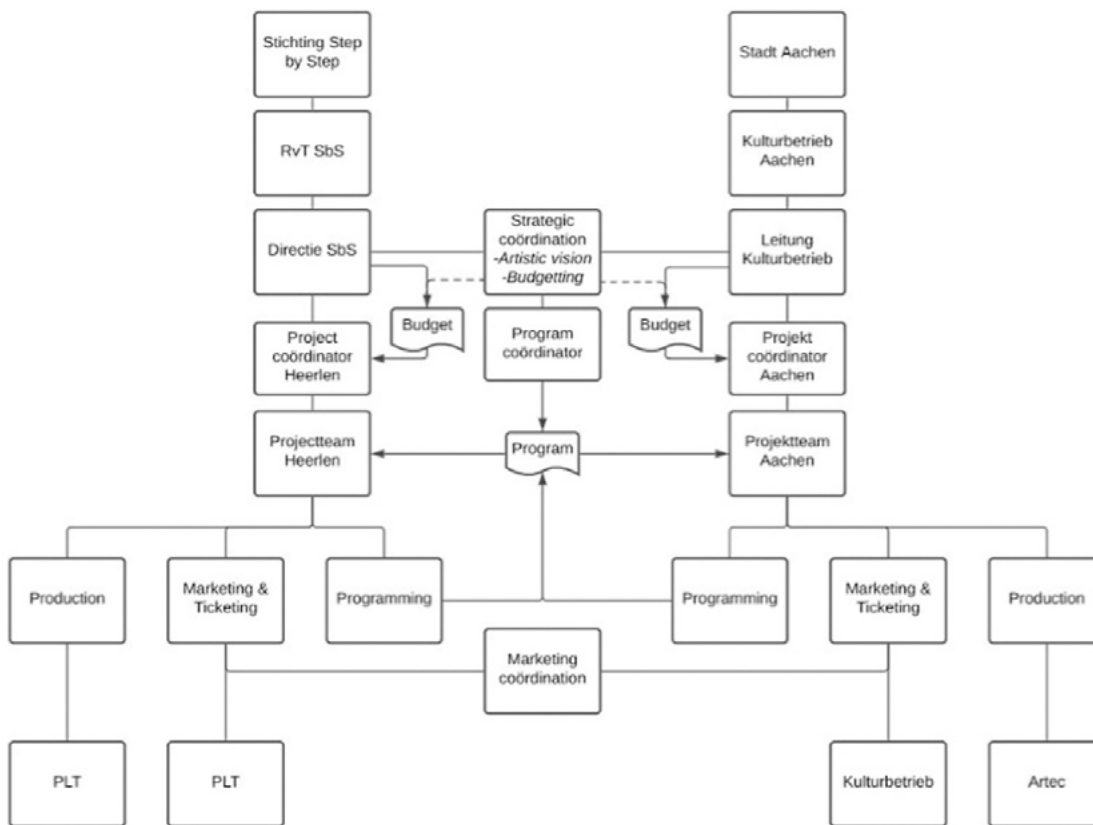
Zij werden in 2022 ondersteund door artistieke professionals uit de dans, marketing en communicatie, (cultuur)educatie en talentontwikkeling, en een professioneel productieteam. In de Nederlandse organi-

satie waren dit o.a.

- _ Susanne Güntner – projectmedewerker Kulturbetrieb Stadt Aachen
- _ Bart van Hooren – productieleiding
- _ Rik Schormans – technische voorbereiding PLT
- _ Barry Faessen – artisthandling, programma-ondersteuning
- _ Sarah-Faye Lombré, Sander Rondén, Sander Plantema – projectleiding
- _ Tessa Reijnders – marketing en publiciteit
- _ Annemarie Huntjes – educatie
- _ Marc Ploum – videoproducties
- _ Karin Post (curator) – ontwikkeling en begeleiding thematisch programma, community-projecten, SIDETALKS, *Ballet Mécanique* en andere onderdelen in ons contextprogramma.
- _ Annette Embrechts (dansjournalist) – moderator bij de diverse festivalgesprekken.
- _ Het filmprogramma is samengesteld door enerzijds Filmhuis De Spiegel en anderzijds Karin Post in samenwerking Cinedans, LIMA en EYE Filmmuseum Amsterdam.

Het team kreeg in 2022 ondersteuning van maar liefst 42 vrijwilligers, die o.a. hielpen met flyeren, de ontvangst (en toezicht) op locaties en de voorbereiding van voorstellingen e.d.

BOUWEN AAN EEN NIEUWE ORGANISATIE

In 2021 hebben wij samen met onze partners in Aken aan een nieuwe organisatiestructuur gewerkt. De invulling van deze structuur, die de organisaties aan beide zijden van de grens spiegelt, is in 2022 als gevolg van de impact van corona op zowel het Nederlandse als het Duitse deel van de organisatie nog niet ingevuld. In 2023 pakken we de draad op.

11.4 GOVERNANCE CODE CULTUUR

schrit_tmacher festival wordt georganiseerd in een nauwe samenwerking tussen belangrijke partners in Nederland, Duitsland en België, die ieder voor zich een eigen verantwoordelijkheid kennen. In de samenwerking staat de ontwikkeling van een sterk eureginaal platform voor hedendaagse dans voorop.

Stichting StEP by StEP (SbS) is verantwoordelijk voor de programmering en uitvoering van het Nederlandse deel van het festival dat grotendeels plaatsvindt op podia in Heerlen en Kerkrade. SbS voert een eigen organisatie en heeft voor haar deel een eigen financiële huishouding. De stichting past de Governance Code Cultuur (GCC) toe. De Code is geïmplementeerd in alle overlegstructuren en verantwoordingsmethodieken. In haar jaarverslagen legt SbS verantwoording af.

SbS is een kleine organisatie met een stevig bezette Raad van Toezicht. Deze bestaat aan het einde van 2022 uit Mare de Groot (voorzitter), Karel van Rosmalen en Hedwig Darley. Hedwig Darley heeft op 20 december 2022 het lidmaatschap van Karel van Rosmalen overgenomen. De werving en selectieprocedure is vanwege het streven naar meer diversiteit van de RvT breed en landelijk uitgezet. Op basis van haar ruime bestuurlijke ervaring is gekozen mevrouw Hedwig Darley. Voor de RvT staat in het kader van goed en transparant toezicht jaarlijks een zelfreflectie op het programma. Naar aanleiding van deze zelfreflectie heeft de Raad het streven naar zowel verjonging als diversifiëring van de RvT kenbaar gemaakt.

Bestuurder van de SbS is Bas Schoonderwoerd. Bestuurder en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Het overleg is open en constructief. In 2022 speelde de pandemie een belangrijke rol in de gesprekken tussen raad en bestuur. Ook het naderende afscheid van Bas Schoonderwoerd is besproken. Per 31 december 2022 heeft hij afscheid genomen van zijn functie als directeur van Parkstad Limburg Theaters. Hij blijft nog voor bepaalde tijd in functie als bestuurder van SbS om een soepele overgang mogelijk te maken en de continuïteit van de organisatie te waarborgen naar de volgende kunstenplanperiode. In 2023 start de Raad een traject rond de opvolging van dhr. Schoonderwoerd.

Piergiorgio Milano – *White Out* (foto: Andrea Macchia)

SALLY Dansgezelschap Maastricht – *Dit Dat Dans* (foto: Klaus Tummers)

De samenwerking met partners als het Kulturbetrieb Aken en Eupen is helder, iedereen kent zijn verantwoordelijkheid en staat voor zijn projecten en voorstellingen in eigen land. Met partners zijn heldere convenanten gesloten die ook door de RvT zijn geratificeerd. Een externe registeraccountant doet minimaal eens per jaar verslag aan Raad van Toezicht. Met het afsluiten van een politiek-bestuurlijk convenant tussen het Kulturbetrieb Aachen en Stichting StEP by StEP willen wij een volgende stap in de open en transparante samenwerking over 's lands grenzen heen. Dit convenant is er mede door de coronaperikelen nog niet. Zowel in 2021 als in 2022 hebben wij letterlijk ervaren dat één Europa nog ver weg is als het om grensoverschrijdende samenwerking gaat. De crisis werd in Duitsland heel anders aangepakt. Daarnaast is de rol van Rick Takvorian binnen het Kulturbetrieb Aachen (vanwege zijn pensioen) gewijzigd. Hij blijft echter in zijn huidige rol als artistiek leider betrokken bij het festival. In 2023 vervolgen we de route om gezamenlijk invulling te geven aan onze nieuwe – en aan weerszijden van de grens gespiegelde – organisatiestructuur. In het verlengde daarvan zullen wij ook het door beide partners geambieerde convenant opzetten, zodat wij precies kunnen duiden hoe onze samenwerking onderling en naar de toekomst toe wordt vormgegeven. Hierin wordt ook de verankering van de nieuwe 'externe' rol van Rick Takvorian binnen het Kulturbetrieb Aachen meegenomen.

SbS maakt gebruik van de kwaliteiten, kennis en kunde van Parkstad Limburg Theaters, een van de grootste theaterorganisaties van Nederland, die als gesubsidieerde organisatie eveneens een integere en transparante governance hanteert. De aard en inhoud van deze samenwerking wordt jaarlijks in een raamovereenkomst vastgelegd.

De organisatiestructuur en financiële inrichting van SbS zijn helder en maken een eenduidige toedeling mogelijk van de bestuurlijke en toezichthoudende verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

SbS houdt zich, zowel op freelance, ZZP en loonbasis binnen de kaders van de wet normering topinkomens WNT.

NEVENFUNCTIES

Mare de Groot

- Directeur Podiumkunsten Zuyd Hogeschool
- Lid Raad van Toezicht SALLY Dansgezelschap Maastricht

Karel van Rosmalen

- Voorzitter College van Bestuur VISTA college (tot augustus 2022)
- Bestuurslid Coöperatie Loopbaan en Ontwikkeling U.A.
- Bestuurslid LWV Expertisecentrum Arbeidsmarkt en Onderwijs
- Auditor en panellid Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) beoordeling kwaliteitsplannen HBO

Wim Weijnen

- Voorzitter Stichting Henri Hermans (gelieerd aan philharmonie zuidnederland)
- Voorzitter Provinciale Commissie Omgevingsvraagstukken Limburg
- Lid Adviescommissie Conservator Provincie Limburg

Hedwig Darley

- Directeur Gezondheidszorg & Welzijn, Zuyd Hogeschool (tot december 2022)
- Adviseur / Interim Management, HDIM (vanaf 2023)
- Lid RvT Xonar
- Lid RvT Het Limburgs Landschap

Bas Schoonderwoerd

- Algemeen Directeur en Hoofdprogrammeur Parkstad Limburg Theaters N.V. (tot 31 december 2022)
- Adviseur Stichting Mecenass PLT
- Adviseur Stichting Cultura Nova
- Bestuurslid Visit Zuid-Limburg
- Co-founder en lid Stichting Explore Festival

11.5 FAIR PRACTICE CODE

Stichting StEP by StEP (SbS) huldigt de vijf kernwaarden van de FPC: solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen. We hebben een kleine organisatie, verspreid over drie landen. Transparantie over de landsgrens heen is hierdoor niet altijd even evident, maar de insteek is er een van solidariteit, vertrouwen en de ambitie om zo transparant mogelijk te werken.

We bouwen duurzame relaties op met zowel internationale gezelschappen alsook (eu)regionale makers en partijen (inclusief leveranciers). Juist vanwege de hoge kwaliteit die wij op het podium en ook in onze organisatie nastreven, vinden wij het belangrijk dat we iedereen die betrokken is bij ons festival een duurzaam perspectief kunnen bieden. Dat was ook ons streven in coronatijd.

Duurzaamheid is vanuit ons oogpunt dan ook een ontzettend breed begrip. Wij willen danskunstenaars duurzaam verbinden aan ons publiek en in beide richtingen duurzame relaties opbouwen. Meer gerelateerd aan onze omgeving willen we ons festival duurzaam verankeren in het culturele aanbod. En met het oog op onze bijdrage aan een duurzame toekomst in de wereld willen wij oncologische footprint minimaliseren. Kijken we naar onze impact op het milieu en de klimaatproblematiek, is het echter een feit dat wij een internationaal dansfestival zijn en internationaal reizen heeft natuurlijk effect. We ontkomen er niet aan dat dansgezelschappen die van andere continenten komen met het vliegtuig moeten

reizen. In overleg met de gezelschappen en partnerfestivals in Europa onderzoeken wij de mogelijkheden om de CO2-uitstoot te compenseren en liever nog de impact terug te dringen. Een oplossing schuilt in het verkleinen van het aantal reisbewegingen door het optreden tijdens schrit_tmacher te verbinden aan een tournee. De reis en het verblijf worden daarmee duurzamer en we kunnen de kosten spreiden. Want, in de loop van 2022 stapelen de zorgen zich als gevolg van de oorlog in Oekraïne, de inflatie en de energiecrisis ook voor ons op. De kosten voor het inhuren van technici, materieel en productiemedewerkers etc. stijgen door onder meer schaarste op de markt. Als deze stijgende lijn verder voortzet betekent het dat de overhead duurder wordt. Hogere kosten betekent ofwel ook meer eigen geld/subsidiegeld etc. genereren om dat te kunnen financieren ofwel – want dat eerste is niet vanzelfsprekend mogelijk – inboeten op je artistieke output en mogelijkheden. Wij hebben besloten om jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voor het daaropvolgende jaar te besluiten wat mogelijk en haalbaar is. Om slagkracht te behouden, vragen wij daarnaast bij fondsen en/of organisaties die passen bij een onderdeel uit de programmering of bij een festivalthema extra ondersteuning aan.

FAIR PAY, SHARE & CHAIN

Naast de vijf kernwaarden heeft de Fair Practice Code drie onderliggende principes, die door alle waarden heen zijn gevlochten.

- _ Wij zorgen voor fair pay voor zowel de gezelschappen die op ons festival te zien zijn als voor ondersteunende medewerkers. Wij vergoeden onze medewerkers (o.a. zzp'ers), stagiaires en de makers/gezelschappen (ook makers buiten de danssector) op ons festival conform de CAO Nederlandse Podia en volgen deze afspraken ook in buitenlandse contracten.
- _ Wij komen onze verplichtingen na t.a.v. auteursrechten en leggen jaarlijks verantwoording af over de toepassing van de FPC.
- _ Wij leggen elk jaar in ons jaarverslag verantwoording af over de toepassing van de FPC.

Nagesprek met Stephen Shropshire (foto: Klaus Tummers)

SIDEWALK SPACES 2.0 (foto: Luc Lodder)

_ Tegen het decor van de coronaperikelen hebben wij ervoor gezorgd dat de aan ons toegekende coronasteun via het trickle down-principe in de sector is beland. Binnen de coronarestricties hebben wij online contact gezocht met het publiek en voorstellingen, videoportretten en aftertalks via livestream aangeboden. Een online presentatiepodium heeft qua auteursrechten en vergoedingen voor presentaties andere richtlijnen. Daar gaan we bewust mee om.

Als organisatie met activiteiten in drie verschillende landen merken wij dat de principes voor fair pay, fair share en fair chain niet stoppen bij de grens van de eigen praktijk of organisatie. Iedereen maakt deel uit van een keten waarin de schakels verbonden en afhankelijk zijn van elkaar. Een belangrijke keten komt voort uit de voormalige Limburgse Proeftuin Dans. Samen met de Nederlandse Dansdagen, The Notorious IBE en VIA ZUID geven we met de oprichting van een 'wendbare werkplaats' een duurzaam vervolg aan onze succesvolle activiteiten voor de ondersteuning van makers. Na REDO & Dominique Vleeshouwers die in 2021 en 2022 in opdracht van en tijdens de drie festivals nieuw werk hebben gecreëerd, is in 2022 Simon Bus aan de slag gegaan voor de drie festivals. In samenwerking met VIA ZUID steunen wij Sharon Wesseling bij de ontwikkeling van haar werk voor, met en door mensen met een auditieve beperking. Verder zijn er makers-initiatieven met de in Maastricht wonende en werkende, Jennifer Romen en Kelly Vanneste. Het hebben van oog voor het talent uit de eigen regio maakt substantieel deel uit van de keten die schrit_tmacher nastreeft. Voor veel internationale gezelschap fungeert het festival als springplank naar Nederland en de Euregio, voor eigen talent vervullen we diezelfde rol in een omgekeerde richting.

De FPC is een blijvend gespreksonderwerp in het bestuur en het kernteam.

11.6 CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Dans vertelt een verhaal zonder woorden; de verbeeldende kracht ervan is divers en voor iedereen toegankelijk. Van die universele kracht van dans maakt schrit_tmacher dankbaar gebruik; dans is het medium, het venster op de wereld, waarmee wij het perspectief van onze bezoekers op wat er speelt en leeft in de wereld willen vergroten. Elk festival opnieuw zoeken wij hiervoor naar nieuwe perspectieven

schrít_tmacher programmabrochure (foto: Sanne Linssen)

uit andere continenten, die een ander licht werpen op actuele thema's die hier leven en brengen we nieuwe verhalen vanuit andere geopolitieke constellaties en historie naar het podium. Een podium bieden aan een divers en inclusief programma binnen de danskunst staat kortom aan de basis van schrít_tmacher. Het is onze *raison d'être*. Dat begint in feite al bij de basis van schrít_tmacher, waarbij wij met 'buren' uit aangrenzende landen in één zaal dans beleven.

Onze aandacht voor diversiteit en inclusie is niet alleen verweven met onze programmering, maar staat tevens aan de basis van onze activiteiten voor publieksonwikkeling over de landsgrenzen heen. Via ons dansplatform verbinden wij makers uit verschillende culturen en met verschillende achtergronden aan elkaar en aan het publiek. Voor context en verdieping verbinden wij het werk van deze makers in onze randprogrammering ook aan actuele thema's. Via deze thema's hopen wij specifieke doelgroepen te bereiken maar het uiteindelijke doel is dat wij via het medium danskunst het perspectief van al onze bezoekers op wat er speelt en leeft in de wereld willen vergroten.

In Nederland hebben wij dankzij de digitale kaartverkoop een tamelijk compleet beeld van wie onze voorstellingen bezoeken. In Duitsland en België gebeurt de kaartverkoop nog altijd veel met hardcopy kaarten bij de kassa. Het was de ambitie om de kaartverkoop ook met name in Duitsland meer te digitaliseren, zodat wij ook bij het Duitse publiek gericht op diversifiëring en inclusiviteit kunnen sturen. Door corona heeft onze Duitse partner deze stap helaas uitgesteld.

In ons streven om zoveel mogelijk mensen kennis te laten maken met de schoonheid en verhalende kracht van danskunst willen we de drempel om ons festival te bezoeken verlagen. Dat begint bij het GENERATION2; elk festival organiseren wij een Jeugdtag met dans voor alle leeftijdsgroepen vanaf 0 jaar. Bij Co-Laboration brengen we choreografie- en danstalent uit de eigen regio op het podium. En met onze communityprojecten bereiken we een breed en veelal nieuw publiek dat niet zo snel een dansvoorstelling in het theater bezoekt. In 2021 en 2022 hebben wij op dit vlak met respectievelijk *Riet in de Wind* (2021) en *Ballet Mécanique* (2022) grote stappen gezet. Het eerste nog onder strikte coronabeperkingen, de tweede op een overvol plein onder een stralende voorjaarszon. De ambitie om telkens een nóg breder en diverser publiek te bereiken en verschillende generaties en 'bubbels' met elkaar in gesprek te brengen over andersoortige perspectieven in dans (en in de samenleving) is structureel verweven met ons festival.

Een andere belangrijke stap op weg naar een inclusief festival hebben wij gezet in samenwerking met de jonge maker Sharon Wesseling. Deze jonge maker uit de 'stal' van VIA ZUID kampt met gehoorproblemen; zij richtte in 2022 haar gezelschap 20Hertz Company op waarmee zij podiumkunst toegankelijker wil maken voor zowel makers en dansers al voor bezoekers met een auditieve beperking. In 2021 hebben wij Sharon uitgenodigd voor Co-Laboration. Deze kennismaking smaakte naar maar. In 2022 hebben wij haar betrokken bij de ontwikkeling van een grootschalig communityproject dat uitgevoerd wordt op een plein in Heerlen-Noord.

In 2022:

- _ presenteerden wij in ons hoofprogramma in Theater Heerlen en Theater Kerkrade een mix van niet-westerse en westerse danskunst van makers uit verschillende landen, in alle leeftijden, met verschillende achtergronden.
- _ waren onze zalen en voorstellingen op locatie goed toegankelijk voor mensen met een fysieke, visuele of auditieve beperking. Waar wenselijk voorzagen wij in vrijwilligers die bezoekers met een beperking naar hun plek in de zaal hielpen.
- _ hebben wij grenzen geslecht door dans en de dansbeleving toegankelijk gemaakt via diverse media, live op het podium, online, via film, in de vorm van gratis toegankelijke exposities, in performances in etalages, winkelstraten en winkelpanden in de stad, etc.
- _ hebben wij makers en publiek vanuit verschillende culturele achtergronden (live en online) samengebracht om met elkaar in gesprek te gaan over het thema polarisatie.
- _ hebben wij contact gelegd met organisaties zoals Vier het Leven, Komt het Zien! en de Cliëntenraad Heerlen, die ouderen en mensen met een fysieke beperking of visuele beperking naar het theater begeleiden. Ook hebben wij de basis gelegd voor een coproductie van, voor en door mensen met een auditieve beperking.
- _ bereikten wij een groot, breed publiek dat niet zo snel het theater bezoekt met avontuurlijke SIDE-WALK-routes en de grootschalige productie *Ballet Mécanique* in de stad.
- _ hebben wij met nieuwe voorstellingen en workshops invulling gegeven aan ons programma voor GENERATION2; met dit programma toonden wij dans voor alle leeftijdscategorieën van 0 tot 18 jaar.
- _ boden wij nieuwe makers in zowel Nederland als Duitsland een podium geboden in Co-Laboration.
- _ hebben wij ons vrijwilligersteam fors uitgebreid naar 42 vrijwilligers, waaronder zowel jongeren als ouderen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- _ hebben wij ons bij de werving en selectie van een nieuwe leden voor onze Raad van Toezicht ingezet op diversiteit. Op basis van kennis van het dansveld en bestuurlijke ervaring is de keuze op een vrouw met uitstekende bestuurlijke ervaring gevallen.

In 2022 was schrit_tmacher **één van de eerste internationale festivals die plaatsvonden** in de overgangsfase naar de afbouw van maatregelen. Daarop hebben we programmatisch weten te anticiperen en ook in de publieksontwikkeling met betrekking tot diversiteit en inclusie al enkele stappen gezet. Maar op dit vlak hebben wij voor ons festival in 2022 nog niet het gewenste resultaat behaald; de tijd om bouwen aan nieuw publiek was in de afbouwperiode van de coronamaatregelen simpelweg té kort.

In 2023-2024 gaan we onze aanpak formaliseren door gericht op de CDI een plan op te stellen, dit jaarlijks te monitoren en over de behaalde resultaten verantwoording af te leggen. Wij zien de toepassing van de CDI als een continu verbeterproces. Of zoals het in de Nieuwsbrief Code Diversiteit & Inclusie d.d. 23 december 2022 staat: 'Het d&i-proces behoeft een komma, en geen punt.' Er is nog genoeg te doen.

<p>Startpositie: Hoe is de situatie/ toepassing/realisatie bij aanvang van het verslagjaar?</p>	<p style="text-align: center;">Code Diversiteit en Inclusie</p> <p>Een podium bieden aan een divers en inclusief programma binnen de danskunst staat aan de basis van schrit_tmacher. Het is onze raison d'être om via het medium dans de diverse opvattingen die wereldwijd leven over schoonheid, danskunst en actuele thema's die hier leven voor het voetlicht te brengen.</p> <p>Onze aandacht voor diversiteit en inclusie staat ook aan de basis van onze activiteiten voor publieksontwikkeling. Via ons grensoverschrijdende platform verbinden wij makers uit verschillende culturen en met verschillende achtergronden aan een groot en breed publiek van alle leeftijden over de landsgrenzen heen. Gericht op speciale doelgroepen organiseren wij:</p> <ul style="list-style-type: none"> _ een veelomvattend programma met dans, film, online aanbod, expo's, lezingen, debat en meer _ een programma voor GENERATION2 _ het talentontwikkelingsprogramma Co-Laboration _ laagdrempelige en gratis toegankelijke communityprojecten _ thematische programma's _ verdiepende SIDEWALKS <p>Onderliggend zorgen wij ervoor dat al onze podia/voorstellingen – ook op locatie – toegankelijk zijn voor mensen met een fysieke en visuele beperking.</p>	
<p>Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?</p>	<p>Publieksontwikkeling en – verbreding:</p> <p>In 2021 was het door de coronarestricties nodig om programmaonderdelen aan te passen. Ook mochten wij om te voorkomen dat er te veel publiek op af zou komen, niet veel ruchtbaarheid geven aan ons gratis toegankelijke programma. In 2022 waren alle maatregelen vervallen.</p> <p>Dat betekent dat we onze communityprojecten ongehinderd konden uitvoeren. Met name <i>Ballet Mécanique</i> stelde ons in staat om een groot publiek te bereiken dat normaliter niet snel een dansvoorstelling in het theater bezoekt. Vanwege de korte aanlooptijd naar het festival hebben wij hier op voorhand onvoldoende op kunnen inspelen. Het project was daardoor eerder een verrassing voor het grote publiek. Bij een volgende editie hopen wij het verrassingseffect te versterken en de bekendheid met ons festival te verankeren.</p> <p>In 2022 hebben wij – in aanloop naar het festival in 2023 – contact gelegd met organisaties zoals Komt het zien!, stichting Vier het Leven en de Cliëntenraad Heerlen. Samen willen we stappen zetten om festivalbezoek voor iedereen mogelijk te maken. In samenwerking met de gemeenten Heerlen en Kerkrade (minimabeleid) proberen we de financiële drempel voor het bezoek van een dansvoorstelling verlagen.</p> <p>De kaartverkoop gebeurt bij onze partner in Aken nog altijd met hardcopy kaarten bij de kassa. Door corona heeft de geambieerde digitalisering hier stilgelegen. In 2023 worden hiertoe stappen gezet om ook meer inzicht te krijgen in de samenstelling van het Duitse publiek.</p> <p>Zowel voor het kernteam als het vrijwilligersteam en de RvT ligt er de opdracht om de CD&I toe te passen.</p>	<p style="text-align: right;">64</p>

	Code Cultural Governance	Code Fair Practice
	<p>schrit_tmacher is een festival met podia in drie landen; de organisatie rust op intensieve samenwerking van drie partners in Heerlen en Kerkrade (NL), Aken (D) en Eupen (B).</p> <p>De partners zijn ieder in hun eigen land verantwoordelijk voor de prestaties en leggen daar ook verantwoording voor af.</p> <p>Stichting StEP by StEP (SbS) is voor verantwoordelijk voor het Nederlandse deel van het festival. SbS past de CCG toe. De stichting voert een eigen organisatie en heeft voor haar aandeel in het festival een eigen financiële huishouding.</p> <p>De CCG is geïmplementeerd in de overlegstructuren en verantwoordingsmethodieken.</p> <p>SbS legt verantwoording af in haar jaarverslagen.</p>	<p>Stichting StEP by StEP (SbS) stelt in haar bedrijfsvoering de vijf kernwaarden van de Fair Practice Code – solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie – centraal.</p> <p>Deze kernwaarden huldigen wij zowel in de voorbereiding als de realisatie van het festival alsook in de samenwerking met onze partners in Nederland en over de grens.</p> <p>Daarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> _ zorgen wij voor fair pay voor zowel de gezelschappen die op ons festival te zien zijn als voor ondersteunende medewerkers. _ vergoeden wij onze medewerkers (o.a. zzp'ers), stagiaires en de makers/gezelschappen (ook makers buiten de danssector) op ons festival conform de CAO Nederlandse Podia en volgen wij deze afspraken ook in buitenlandse contracten. _ komen wij onze verplichtingen na t.a.v. auteursrechten. _ zorgen wij ervoor dat de aan ons toegekende coronasteun via het trickle down-principe in dansketen rond ons festival belandt. _ leggen wij elk jaar in ons jaarverslag verantwoording af over de toepassing van de FPC. _ investeren wij samen met onze danspartners in de regio in een vruchtbare voedingsbodem en keten voor dans.
65	<p>De afsluiting van een politiek-bestuurlijk convenant tussen het Kulturbetrieb Aachen en Stichting StEP by StEP</p> <p>Transparante samenwerking over de landsgrenzen. De doelstelling was het gespiegelde organogram dat we in 2021 hebben ontwikkeld aan weerszijden van de grens in te vullen.</p> <p>De afsluiting van een raam-overeenkomst met Parkstad Limburg Theaters bij wie SbS voor de uitvoering van het festival diensten afneemt.</p> <p>Transparant toezicht door de RvT en de uitvoering van een zelfevaluatie.</p>	<p>SbS wil ook in tijden van pandemie een duurzame verbinder zijn. De pandemie heeft de culturele sector zwaar geraakt. Gedreven door ons streven om makers en publiek duurzaam met elkaar te verbinden en de wens zichtbaar te blijven voor makers en publiek, hebben wij gestuurd op de organisatie van een volwaardig festival in het voorjaar. Gelukkig maar. Want toen duidelijk werd dat ons festival door kon gaan en bovendien álle coronamaatregelen vielen, stond een compleet festivalprogramma klaar. schrit_tmacher was daarmee het eerste festival in ons land dat na de lockdown plaatsvond. Een happening voor de (dans)kunstenaars én voor het publiek.</p> <p>Niemand ontkomt meer aan de noodzaak om zijn ecologische footprint te verkleinen en klimaatverandering tegen te gaan. Ook wij hebben de ambitie om het festival duurzaam te organiseren, hoger op de agenda geplaatst.</p> <p>Onze ambities op het gebied van governance, transparant ondernemerschap en het streven naar diversiteit en inclusiviteit hebben wij al onder de titel van de overige codes toegelicht.</p>

	Code Diversiteit en Inclusie	
<p>Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar</p>	<ul style="list-style-type: none"> _ In ons hoofdprogramma presenteerden wij een mix van niet-westerse en westerse danskunst van makers uit Azië, Afrika en Europa. _ Vier makers met verschillende etnische en culturele achtergronden hebben we samengebracht in een thematisch contextprogramma over polarisatie. Rond deze voorstellingen organiseerden wij debatten, lezingen en toonden we films. _ We hebben danskunst laagdrempelig – letterlijk op een plein midden in de stad – toegankelijk gemaakt voor mensen met een kleine beurs en mensen die niet gauw dans of een theater bezoeken. _ we hebben een impuls gegeven aan ons programma voor jeugd en jongeren GENERATION2 en talentontwikkeling (Co-Laboration). _ We hebben Sharon Wesseling (een maker met een auditieve beperking) betrokken bij de ontwikkeling van een grootschalig communityproject in 2023. _ We hebben ons experiment in 2021 met livestreams en de ontwikkeling van online programma geïntegreerd in ons programma van 2022. De online videoportretten van choreografen en aftertalks bieden het publiek de mogelijkheid om zich thuis te verdiepen in het werk van danskunstenaars. Het publiek vindt de reportages waardevol. Samen vormen ze bovendien een groeiend archief dat online beschikbaar blijft. <p>De effectieve voorbereidingstijd in aanloop naar het festival in 2022 was te kort om in samenwerking met intermediairs zoals Vier het Leven en Komt het zien! specifieke doelgroepen te bereiken. De samenwerking richt zich op het festival in 2023.</p> <p>De CD&I in de eigen organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> _ In samenwerking met sociaal maatschappelijke partners hebben wij het aantal vrijwilligers dat onze organisatie ondersteunt fors kunnen verhogen naar 42 vrijwilligers. Dit team vertegenwoordigt een brede doorsnee van de bevolking. Ook een aantal ouderen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt maken nu deel uit van het schrit_tmacher-team. _ Medewerkers van onze organisatie hebben in 2022 deelgenomen aan een online symposium over de Code D&I. _ In het kernteam stonden in 2022 geen wijzigingen op stapel; de verhouding is nog altijd 50/50 man-vrouw. _ Bij de werving en selectie van een nieuw RvT-lid als gevolg van het vertrek van Karel van Rosmalen wilden wij nadrukkelijk inzetten op het bereiken van een toezichthouder met een andere culturele/etnische achtergrond. 	

Code Cultural Governance	Code Fair Practice
<p>In 2022 speelde de pandemie een grote rol in zowel onze organisatie als die van onze partners. Iedereen stond nog in de 'overleefmodus' toen ons festival in het vroege voorjaar losbarstte. De focus lag hierdoor bij alle partners meer intern. Voor de diverse organisatorische opgaven die er sinds 2021 lagen, waaronder de afsluiting van het convenant en de invulling van de organisatiestructuur, was in 2022 geen ruimte.</p> <p>Bovengenoemde werd versterkt door het pensioen van de artistiek leider van ons festival, Rick Takvorian in 2022. Ondanks zijn pensioen blijft hij als artistiek leider betrokken bij het festival. Hoe zijn rol verankerd wordt binnen het Kulturbetrieb Aachen, wordt duidelijk in 2023.</p> <p>Naar aanleiding van de zelfevaluatie heeft de RvT het streven naar zowel verjonging als diversifiëring van de Raad kenbaar gemaakt.</p> <p>Aan het einde van het jaar nam dhr. Van Rosmalen afscheid van de RvT van SbS. De werving en selectie van een nieuw lid is vanwege het streven naar meer diversiteit in onze Raad breed en landelijk uitgezet. Hierbij is een beroep gedaan op het ATANA-netwerk, dat zich sterk maakt voor diversifiëring van de samenstelling van besturen en raden van toezicht in de culturele en maatschappelijke sector. In de wervingsprocedure is met een aantal kandidaten gesproken en – op basis van haar ruime bestuurlijke ervaring – gekozen mevrouw Hedwig Darley.</p>	<p>schrit_tmacher werkt samen met festival de Nederlandse Dansdagen, The Notorious IB en VIA ZUID aan een duurzame én vruchtbare keten voor dans in Zuid-Nederland. Met de oprichting van een 'wendbare werkplaats' hebben we een concreet vervolg gegeven aan onze samenwerking die in de Proeftuin Dans onderzocht en tot stand is gekomen.</p> <p>Na REDO & Dominique Vleeshouwers die in 2021 en 2022 in opdracht van en tijdens de drie festivals nieuw werk hebben gecreëerd, gaat in 2022 Simon Bus voor de drie festivals aan de slag. Het werk komt in 2023 op het podium.</p> <p>Corona heeft nieuwe instrumenten opgeleverd die wij ook post-corona graag inzetten om de band met makers en publiek verder te verstevigen. Zo bieden wij bij de voorstellingen die deel uitmaken van ons thematisch contextprogramma videoportretten en aftertalks via livestream aan. Voor programmaonderdelen die langdurig online beschikbaar blijven, willen wij de afspraken conform FPC inrichten.</p> <p>Maatregelen t.a.v. de stijgende kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> _ Om slagkracht te behouden, hebben wij geïnvesteerd in fondsenwerving; ons doel is bij fondsen en/of organisaties die passen bij een onderdeel uit de programmering of bij een festivalthema extra ondersteuning aan te vragen. _ Wij zoeken overleg met de gezelschappen op ons programma om te bekijken hoe wij a) de kosten voor hun tournee betaalbaar kunnen houden en b) samen met hen de footprint van ons festival kunnen verminderen. Waar mogelijk koppelen wij het optreden op schrit_tmacher aan een tournee. _ In samenwerking met PLT zijn we een pilot gestart om theaterverlichting te vervangen door LED. _ We motiveren gezelschappen die niet hoeven te vliegen om met de trein te reizen. Onze podia zijn per spoor prima te bereiken. _ Met de ontwikkeling van online producties slechten we grenzen zonder te reizen. _ Om de vinger aan de pols te houden t.a.v. de stijgende kosten, hebben wij ervoor gekozen om jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voor het daaropvolgende jaar te besluiten wat mogelijk en haalbaar is.

	Code Diversiteit en Inclusie	
<p>Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komende jaar?</p>	<p>schrit_tmacher was in 2022 in ons land het eerste internationale festival dat plaatsvond in de overgangsfase naar de afbouw van maatregelen. Het publiek was echter nog niet zo ver. De kaartverkoop kwam als gevolg van de lockdown pas laat op gang en vroeg alle aandacht. Hierbij hebben wij nog onvoldoende kunnen sturen op onze ambities op het gebied van diversiteit en inclusie. Het grensoverschrijdend verkeer kwam vanwege onduidelijkheid over de maatregelen 'over de grens' zelfs maar mondjesmaat op gang: voorstellingen werden vooral in eigen land bezocht.</p> <p>Toch zijn wij tevreden: in een moeilijke tijd die voor veel mensen in het teken stond van isolement en stilstand hebben wij (dans)kunstenaars uit allen delen van de wereld en in een groot palet aan stijlen aan het publiek weten te verbinden. Mede dankzij onze communityprojecten bevond zich onder de 45.870 mensen die wij met ons festival hebben weten te bereiken ook veel nieuw publiek. Deze nieuwe toeschouwers willen wij vasthouden en toe leiden naar het programma op de podia.</p> <p>De internationale danswereld is per definitie inter-, trans- en multicultureel. Ook in de genderdiscussie loopt de danswereld ver vooruit. schrit_tmacher stelt zich daarnaast het doel om elk festival minstens een voorstelling/project aan te bieden van, voor en door met mensen met een beperking. Hiervoor zoeken we samenwerking met toonaangevende internationale gezelschappen, zoals Candoco Dance Company (UK), die voortdurend spelen met de perceptie van dans. Ook werken we aan een programma (o.a. i.sm. Imperfect Dancers en Anne Teresa De Keersmaeker) met professionele dansers met en zonder een beperking.</p> <p>In 2023-2024 gaan we onze aanpak formaliseren door gericht op de CDI een plan op te stellen, dit jaarlijks te monitoren en over de behaalde resultaten verantwoording af te leggen.</p>	

Code Cultural Governance	Code Fair Practice
<p>De afsluiting van het convenant tussen Stichting StEP by StEP en Parkstad Limburg Theaters is verplaatst naar 2023. Hetzelfde geldt voor de invulling van de Nederlands/Duitse organisatiestructuur. Hierbij wordt tevens de verankering van de nieuwe 'externe' rol van Rick Takvorian binnen het Kulturbetrieb Aachen meegenomen.</p> <p>Per 31 december 2022 heeft Bas Schoonderwoerd afscheid genomen van zijn functie als directeur van Parkstad Limburg Theaters. Dhr. Schoonderwoerd blijft nog ongeveer een jaar in functie als bestuurder van Stichting StEP by StEP om een soepele overgang mogelijk te maken en de continuïteit van de organisatie te waarborgen naar de volgende kunstplanperiode. In 2023 starten we een traject om de opvolging van dhr. B. Schoonderwoerd, die met pensioen gaat, te regelen.</p> <p>Medio 2023 loopt de bestuursperiode van dhr. Wim Wijnen af; binnen de RvT. voor zijn positie heeft de RvT de wens uitgesproken om nadrukkelijk te zoeken naar een startende bestuurder met een andere culturele en/of etnische achtergrond en/of een startende toezichthouder.</p>	<p>De FPC is verankerd in de organisatie van schrit_tmacher en is een structureel gespreks-onderwerp in het bestuur en het kernteam.</p> <p>Het onderzoek naar fair pay bij de afwikkeling van online voorstellingen en producties staat hoog op de agenda; dit onderzoek gaan wij in 2023 uitvoeren.</p> <p>We gaan ons ook op onze omgeving richten om ons festival verder te verduurzamen:</p> <ul style="list-style-type: none"> _ We motiveren ons publiek om – waar mogelijk – met het openbaar vervoer of als dat kan met de fiets naar het theater te komen. _ We gaan zoals we dat in het verleden ook deden bussen inzetten om het publiek groepsgewijs naar voorstellingen over de grens te brengen. _ We gaan de lobby voor een sneltreinverbinding vanuit Eindhoven via Heerlen naar Aken ondersteunen, om ons festival op een duurzame manier toegankelijk te maken voor publiek vanuit de Randstad. _ We gaan de Qpark-parkeergarage onder Theater Heerlen en de gemeente Kerkrade stimuleren om laadpalen voor elektrische auto's bij het theater te plaatsen. _ We gaan de positieve bevindingen n.a.v. ons experiment waarbij we energieslurpende theaterlampen hebben vervangen door LED onder de aandacht van de gezelschappen brengen.

STERKTE ZWAKTE ANALYSE (SWOT) D.D. 31.12 2022

In deze SWOT-analyse brengen we in kaart wat de kansen en bedreigingen, sterktes en zwakten zijn, en hoe schrit_tmacher hierop inspeelt.

STERKTE

- _ Grootste jaarlijks terugkerende internationale dansfestival van Nederland.
- _ Grote waardering en klanttevredenheid / loyaal publiek.
- _ Interessante contextprogramming.
- _ Bouwt aan duurzame relaties met spelers en publiek.
- _ Stimuleert het volgen van bepaalde groepen en ontwikkelt daarvoor een trouw en nieuw publiek.
- _ Sterk netwerk van dansprofessionals.
- _ Sterk netwerk in de – internationale – danswereld.
- _ Gevarieerd en onderscheidend aanbod, met producties die niet of nauwelijks in Nederland te zien zijn (niet de usual suspects van alle festivals); de programming put niet uit één biotoop.
- _ Talentontwikkeling in diverse kunstdisciplines d.m.v. workshops en SIDEWALK-programma.
- _ Contextualisering van de dans d.m.v. debat, publieke interviews, ontmoetingen en verdiepingsprogramma, om extra in te spelen op maatschappelijke relevantie.
- _ Flexibel, creatief en ondernemend, en werkt samen met festivals en grote theaters in Nederland om internationale acts naar Nederland te halen.
- _ Succesvol, hoge waardering, hoge zaalbezetting, veel voorstellingen zijn uitverkocht.
- _ 'Rust' op sterke partners (artistiek én organisatorisch/zakelijk) namelijk het Kulturbetrieb Aken én PLT in Parkstad Limburg.

ZWAKTE

- _ Coproduceren met internationaal grote gezelschappen is moeilijk realiseerbaar door drukke speelschema's, logistiek en tijdsplanning.
- _ Verdiepingsprogramma binnen het festival soms nog onderbelicht in de uitingen.
- _ Moeilijk om bij de landelijke media op het netvlies te komen en redactionele aandacht te genereren; aandacht neemt wel toe, maar de afstand zit vaak in de weg.
- _ Het festival is nog te weinig een van de ontmoetingsplekken/*places to be* voor de Nederlandse professionele dansindustrie (programmeurs, makers e.d. – dit in tegenstelling tot het Duitse veld).
- _ De samenwerking voor een integrale dansinfrastructuur vraagt een lange adem; deelnemende organisaties hebben nog onvoldoende mankracht om overstijgend en voortvarend aan de slag te gaan.
- _ Samenwerking over de grens (Nederland, Duitsland, België) zorgt voor andere dynamiek en werkt soms vertragend.
- _ Festivallocaties worden optimaal gebruikt, extra bespeling en uitbreiding is daardoor beperkt mogelijk.
- _ Benutten nog niet alle kansen m.b.t. aanvullende externe fondsen en sponsors t.b.v. uitbreiding en doorontwikkeling. Wordt wel aan gewerkt.
- _ Het kernteam is ondanks uitbreiding nog altijd relatief klein, 'te weinig handen en schouders'. Hierdoor is er niet structureel voldoende mankracht om financiële mogelijkheden voor uitbreiding en doorontwikkeling te onderzoeken en heeft uitval (bijvoorbeeld door wegvallen vanwege andere carrièrekeuzes of door ziekte) altijd direct impact op de output.

BEDREIGINGEN

- _ (Grensoverschrijdende) politiek bestuurlijke context kent haar fragiliteit.
- _ De coronapandemie heeft impact gehad op de internationale samenwerking met gezelschappen over de hele wereld.
- _ Landelijke meerjarige festivalfinanciering staat onder druk.
- _ Daardoor is er ongewild sprake van een concurrentiepositie ten opzichte van andere dansfestivals zoals de Nederlandse Dansdagen, Julidans, SPRING.
- _ Het is – algemene trend – steeds moeilijker om extra gelden te genereren via b.v. private fondsen.
- _ Verschil over de grens van wet- en regelgeving op bv. privacy e.d.

KANSEN

- _ Uitbreiding professionals-programma binnen het festival, creëren van een platform.
- _ Uitdragen van de voorbeeldstellende en geslaagde verbintenis met publiek in grensregio.
- _ Spraakmakende Europese en/of wereldpremières (coproducties) helpen realiseren.
- _ Residencies voor makers organiseren en de transitie van de regioprofilieren als inspiratiebron voor nieuw werk. Daarmee expliciet bijdragen aan de ontwikkeling en profilering van Limburg en Euregio Maas-Rijn.
- _ Opvoeren (m.n. cultuureductief) programma en dito capaciteit.
- _ Locaties uitbreiden door ‘op locatie’ (buiten de theaters en vaste voorstellingslocatie) te programmeren; met name in de binnenstad kunnen we veel nieuw publiek bereiken.
- _ Online zichtbaarheid (platform en evt. livestreams) vergroten kan leiden tot grotere internationale bekendheid.
- _ Werven van aanvullende externe fondsen en sponsors t.b.v. uitbreiding en doorontwikkeling.
- _ De platformen en samenwerkingen bieden kansen om de community van dansliefhebbers in regio verder door te ontwikkelen.
- _ Bereiken van nieuwe doelgroepen met communityprojecten.

HOE SPELEN WE HIER OP IN?

Het artistieke profiel is versterkt; in de aanloop naar de kunstenperiode 2021-2024 hebben we succesvolle keuzes gemaakt door herkenbare artistieke lijnen uit te zetten. De koers is daarmee aangescherpt, er zijn heldere uitgangspunten en langetermijndoelen geformuleerd. Inmiddels zijn onze ambities door al onze subsidiënten over 2023-2024 gehonoreerd en krijgen we ook steun van nieuwe sponsors en fondsen, waaronder het Prins Bernhard Cultuurfonds en de Gravin van Bylandt Stichting. Dankzij de festivals die wij wel hebben weten te realiseren in een tijd waarin anderen hun deuren gesloten hielden, is tegelijk de zichtbaarheid van het ‘wonder van Limburg’ bij pers en publiek enorm toegenomen. Ook de samenwerking binnen de proeftuin Dans: Right Now! heeft een waardevol steentje bijgedragen in deze positieve ontwikkeling. In 2023 houden we die flow vast, onder anderen door letterlijk nog meer naar buiten te treden en zichtbaarder worden. Bijvoorbeeld door onze communityprojecten bij een breder en diverser breder onder de aandacht te brengen en dit publiek verleiden deze ervaringen in hun eigen netwerk (community) te delen.

De Stilte – *Do-re-mi-ka-do* (foto: Klaus Tummers)

_12 **Het festival in 2023 /** thema: de strijd voor gelijkwaardigheid

In 2023 staan de danspodia in Heerlen, Aken en Eupen in het teken van een aantal indrukwekkende namen en toonaangevende gezelschappen in de internationale dans uit onder andere Canada, Frankrijk en Zuid-Afrika, en van dichterbij huis uit België, Duitsland en Frankrijk. En net zoals in voorgaande edities zal de dans tijdens 'schrít_tmacher' 2023 het publiek behalve op de danspodia ook op de meest onverwachte locaties in de stad verrassen.

HOOFDPROGRAMMA

NL
PREMIERE

Nederlandse festivalopening / dinsdag 28 februari + woensdag 1 maart / Theater Heerlen – RABOzaal

Compagnie Marie Chouinard (CAN) – Radical Vitality / Nederlandse première

In maart 2020 brak tijdens de jubileumeditie van *schrít_tmacher* de coronacrisis uit. De komst van Marie Chouinard kon daardoor niet doorgaan. Deze grootheid uit de Canadese dans opent nu de 27ste editie van *schrít_tmacher* met haar eigen jubileumvoorstelling *Radical Vitality*.

NL
PREMIERE

dinsdag 28 februari + woensdag 1 maart / Theater Heerlen – RABOzaal

Koen Augustijnen, Rosalba Torres Guerrero – Siamese Cie (BEL/ESP) – Lamenta

Nederlandse première

In *Lamenta* brengen Koen Augustijnen en Rosalba Torres Guerrero (Siamese Cie) negen dansers samen rond de 'miroloï'; de Griekse traditionele rouwzangen die klaagvrouwen brengen tijdens begrafenisceremonies en feesten. De voorstelling wordt live begeleid door twee muzikanten uit Epirus.

donderdag 2 t/m zaterdag 4 maart 13 maart / Fabrik Stahlbau Strang, Aken

Dance Company Nanine Linning (NL/DEU) / Double Helix

Double Helix van Nanine Linning en ontwerper/videokunstenaar Bart Hess combineert beeldende kunst, video, live performance en interactieve elementen om op verkenning te gaan naar de effecten van biotechnologische ontwikkelingen in onze samenleving en in ons lichaam én naar het raakvlak tussen mens en machine, technologie en filosofie. Het resultaat is een Gesamtkunstwerk waar het publiek individueel in ongeveer een uur doorheen geleid wordt.

zaterdag 4 maart / Ludwig Forum Aken

Trajal Harrell (USA/CH) / Sister or He Buried the Body

In dit nieuwste werk combineert Harrell theoretische ideeën van het voguen met bewegingen van de butoh, een vorm van danstheater die eind jaren vijftig en begin jaren zestig in Japan werd ontwikkeld.

zondag 5 maart / Alter Schlachthof Eupen

Compagnie Back Pocket (B/F) / Schrödingers Katze

Twee mannen, opgesloten in een glazen kubus van vier bij vier meter. Het doet denken aan de tijd van quarantaine en isolement, en dat is geen toeval. Want het is die gedwongen afzondering die acrobatenduo Mikaël Bres en Aurélien Oudot inzet als een krachtige metafoor.

donderdag 9 – zondag 12 maart / Fabrik Stahlbau Strang, Aken

Compagnie Didier Theron (F) / Terre + Resurrection

Resurrection van legende Didier Theron maakt deel uit van zijn doorlopende dansexperiment rond het thema 'de levenden en de doden'. *Terre* is een gedanst antwoord op de figuren van Oskar Schlemmer en Niki de Saint Phalle. Drie vrouwen die als ware rocksterren losgaan op muziek van AC/DC. Een geweldig gezicht!

vrijdag 10 maart / Alter Schlachthof Eupen

Mannès / Turine / Lemaître (B) / FORCES

FORCES is een futuristisch en meeslepend ritueel, waarin drie vrouwelijke figuren ons meevoeren in een wervelwind van primaire, aardse en technologische krachten. Als cyborg-krijgersjamanen putten zij uit het onzichtbare om met hun lichaam een vitale, collectieve en emancipatoire metamorfose te ont-ketenen.

zondag 12 maart / Alter Schlachthof Eupen

Compagie Barks / Bastien Dause (F) / MOON

MOON is een uniek spektakel vol dynamiek en acrobatiek. Een curiositeitenkabinet, bestaande uit een verzameling van verrassende installaties die de zwaartekracht tarten en de basis vormen voor korte performances van 10 tot 15 minuten.

maandag 13 maart / Theater Kerkrade

Louise Lecavalier / Fou Glorieux (CAN) / Stations

Louise Lecavalier was het gezicht van La La La Human Steps, het gezelschap van Édouard Lock dat in de jaren 80 wereldwijd furore maakte met zijn overweldigende dansstijl. In *Stations*, zoekt dit icoon van de hedendaagse dans in Canada – 63 jaar oud en nog altijd even krachtig en energiek – pure vrijheid.

woensdag 15 maart / Fabrik Stahlbau Strang, Aken

Beijing Dance Theatre (RC) / Requiem & Manolita Chen

Beijing Dance Theater is het eerste moderne dansgezelschap van China. In 'Requiem' neemt choreograaf Yuanyuan Wang het gelijknamige werk van Mozart en scheidt een duistere wereld waarin engelen engelen zijn, maar duivels ook engelengezichten dragen. *Manolita Chen* (Europese première in Aken) is een knipoog naar het in 1950 opgerichte Chinese circustheater dat circus met variété combineerde en veertig jaar lang de wereld rond toerde.

donderdag 16 maart / Theater Kerkrade

Naishi Wang (CND/CN) / Face to Face

De uit China afkomstige en nu in Toronto gevestigde choreograaf Naishi Wang is gefascineerd door onze nieuwe vormen van virtuele communicatie. Voor *Face to Face* putte hij inspiratie uit lichaamstaal, emoji's en de grondbeginselen van spraak.

dinsdag 21 maart / Theater Heerlen – LIMBURGzaal

Dominique x REDO ft. Binkbeats (NED) / A New Dawn

Na *Blurred Lines* (2021) presenteren percussionist Dominique Vleeshouwers en danser REDO het vervolg op deze voorstelling. Deze productie komt tot stand i.s.m. de Nederlandse Dansdagen en The Notorious IBE / Proeftuin Dans: Right Now!.

woensdag 22 maart / Theater Kerkrade

Robyn Orlin – With Moving Into Dance Mophatong (ZAF) / We wear our wheels with pride and slap your streets with color

De controversiële Zuid-Afrikaanse choreografe Robyn Orlin groeide op in het door apartheid gespleten Zuid-Afrika. Door haar herinneringen te delen met een jonge generatie Zuid-Afrikaanse dansers brengt zij de strijd voor waardigheid en gelijkheid, die nog altijd aandacht vraagt, voor het voetlicht.

donderdag 23 – zo 26 maart / Fabrik Stahlbau Strang, Aken

Beaver Dam Compagnie / Edouard Hue (CH) / All I Need

Geïnspireerd door de actuele ontwikkelingen op het wereldtoneel buigt Hue zich over de motivatie binnen een groep en de vraag: 'Is het in een wereld waarin winst prioriteit heeft boven de planeet mogelijk de koers te wijzigen, voordat onze gemeenschap onherroepelijk uit elkaar wordt gereten?'

Het resultaat is een complexe en intrigerende choreografie waarin lichamen uit elkaar dreigen te barsten, overlopen van energie, trillen van ongeduld en koken van woede...

dinsdag 28 + woensdag 29 maart / Theater Heerlen – RABOzaal

Crystal Pite / Kidd Pivot (CAN) / Revisor

Crystal Pite zou *Revisor* tonen ter gelegenheid van het 25ste jubileum van schrit_tmacher in 2020. Corona gooide roet in het eten. In 2023 komt zij alsnog met deze top productie, waarmee zij samen met toneelschrijver Jonathan Young in april 2022 de prestigieuze Olivier Award voor Beste Nieuwe Dansproductie won.

zaterdag 1 april / Theater Heerlen – RABOzaal

NDT 2 (NED) / Climb the sky / Twee wereldpremières

Met *Climb the sky* introduceert NDT 2 de nieuwe, inspirerende maker Noé Soulier (FR). Tevens markeert het gezelschap met dit bijzondere drieluik de eerste samenwerking van Crystal Pite en presenteert het de terugkeer van de Zweedse choreograaf Johan Inger.

GENERATION2

Dadodans | Gaia Gonnelli / vanaf 0 jaar / WeeRKLANK

De interactieve installatie *WeeRKLANK* is een vervolg hierop voor alle leeftijden; een eindeloze ontdekkingsreis van geluid, die ook buiten de voorstellingen te bezoeken is.

Dagmar Chittka – Rauher Engel / 2 – 5 jaar / Diep in Zee

In *Diep in Zee* neemt Dagmar Chittka ons jongste danspubliek mee in een beeldende en zintuiglijke voorstelling met dans, vormgeving, muziek en live projectie.

Lloyd Marengo / vanaf 4 jaar / Sribi Switi

In *Sribi Switi* (Surinaams voor 'slaap lekker') nemen twee hiphopdansers en een beatboxer de kinderen mee op een nachtelijke reis naar het land van de verbeelding. Ze komen in een fantasierijke wereld met verschillende dansvormen uit hiphop, zoals popping, robotics, tutting en waving.

Cie Arcosm (FR) / vanaf 6 jaar / La Poétique de l'instable

La Poétique de l'instable gaat over de verrassingen in het leven. Want, stabiel zijn, kan snel saai en passief worden, vinden de dansers van Cie. Arcosm.

woensdag 22 maart / Theater Kerkrade

Cie. Arcosm / vanaf 7 jaar / SENS

In *SENS* verbeelden vier performers het leven van de 9-jarige Claude. Omdat in Claudes leven het gehoor alles bepaalt, volgt deze voorstelling niet de regels van de logica maar zijn de zintuigen aan zet.

zondag 2 april / Theater Kerkrade

Oxygen – a Jennifer Romen Production (NED) / Delusion

Met *Delusion* bestormt de vanuit Maastricht werkende Jennifer Romen voor het eerst de grote zalen met een avondvullende voorstelling. In een samenspel van dans, illusie en licht presenteert zij een verbluffende, ontroerende coming-of-age voorstelling die een breed publiek zal raken.

Op locatie

Co-Laboration /coproductie/ vanaf 10 jaar

In 2023 presenteren wij een nieuwe coproductie van en met choreografie- en danstalent uit de Euregio. In het verlengde van eerdere edities gaan de talenten (vanuit beide zijden van de grens) aan de slag

met jonge makers van onder andere VIA ZUID en soortgelijke partners aan de andere kant van de grens. De eindwerken zijn zowel in Parkstad als in Aken te zien.

Verschillende data en locaties

Workshops en schoolvoorstellingen

In samenwerking met de jeugddansgezelschappen op ons programma ontwikkelen we laagdrempelige workshops voor het jonge publiek en een programma, bestaande uit schoolvoorstellingen en een omlijstend educatief aanbod voor leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs.

CONTEXTPROGRAMMA

Themaprogramma Dans & Actualiteit / De strijd om gelijkwaardigheid

Binnen ons programma Dans & Actualiteit focussen wij in 2023 op de zeer actuele en wereldwijde strijd die wordt gevoerd voor gelijkwaardigheid. Aan de hand van het werk van vijf grensverleggende makers wier werk in 2023 te zien is op het schrit_tmacher-podium, leggen we vanuit verschillende perspectieven, tradities en culturen de vinger op scheefgroei met de kracht die dans eigen is: emotioneel, beeldend, avontuurlijk en verbindend.

- _ Marie Chouinard is een Canadese feministe avant la lettre, die in haar werk hamert op sekse- en genderongelijkheid.
- _ Crystal Pite (CAN) en acteur/toneelschrijver Jonathon Young laten in *Revisor* zien hoeveel machtsverschillen schuilgaan achter de menselijke neiging tot corruptie.
- _ Louise Lecavalier (CAN) toont in *Stations* dat leeftijd niet tot onderscheid hoeft te leiden.
- _ De controversiële Zuid-Afrikaanse Robyn Orlin, opgegroeid onder een apartheidsregime, laat zien hoe waardigheid en creativiteit de dehumanisering van ondergeschikten kunnen voorkomen.
- _ De Belgische Koen Augustijnen en Frans-Spaans-Zwitserse Rosalba Torres Guerrero duiken met de Griekse zangeres Xanthoula Dakovanou in een wereld van ongelijk verdeeld verdriet.

Rond deze vijf voorstellingen zoeken we de dialoog met de makers en het publiek.

- _ We nemen videoportretten op, waarin de makers een inkijkje geven in hun beweegredenen.
- _ Bij elke voorstelling in het vijfhoek organiseren we een inleiding en een nagesprek met makers en gasten o.l.v. van Volkskrant-journalist Annette Embrechts.
- _ We organiseren workshops i.s.m. dansers van de vijf gezelschappen.
- _ I.s.m. Filmhuis De Spiegel en Cinedans tonen we relevante dansfilms ter versterking van het thema.

dinsdag 28 februari t/m zondag 2 april 2023 / SCHUNCK

Universal Tongue (video-installatie)

Anouk Kruithof

De presentatie van de immersieve video-installatie *Universal Tongue* van beeldend kunstenaar Anouk Kruithof in SCHUNCK bleek in '22 technisch niet haalbaar; in 2023 past Kruithof de installatie aan, zodat hij een mooie plek krijgt in ons thematisch programma als symbool van dansende gelijkwaardigheid.

NIEUWE COMMUNITY-PROJECTEN

Verschillende data / verschillende locaties

SIDEWALK/SIDETALK/SPACES 2.0

We vervolgen ons SIDEWALK-programma om dans, makers en publiek op een laagdrempelige maar tegelijk vernieuwende manier aan elkaar te verbinden:

- _ Bij de *SIDEWALKS 2.0* vindt de interactie plaats tijdens routes in de binnenstad langs dansfilms en performances. Daarvoor zijn we in gesprek met o.a. lokale verenigingen in Heerlen-Noord om te kijken of we schrit_tmacher ook daar kunnen laten landen.
- _ *SPACES 2.0* zijn performances en presentaties in de openbare ruimte, in etalages en leegstaande winkelpanden.
- _ *SIDETALKS 2.0* is een programma voor kennisdeling en ontmoeting.

Aan de exacte invulling van omvangrijke contextprogramma wordt nog gewerkt. Partners hierin zijn: Cinedans, VIA ZUID, de Toneelacademie (ZUYD hogeschool), Maastricht Institute of Arts (ZUYD hogeschool). Advies: Romy Finke Jan van Eijck Academie, Maastricht.

Danssalon + installatie: Hip Hop High – Romantic Moves

Met Cinedans en choreograaf/curator Karin Post organiseren samen onder de titel 'Hip Hop High – Romantic Moves' een mixed media programma over het spanningsveld tussen realisme en droom in de praktijk van de danskunstenaar van nu.

Workshops

In samenwerking met de gezelschappen op ons programma organiseren wij workshops voor jongeren/ volwassenen, variërend van dansfans tot gevorderde dansers en semi-professionals. De mogelijkheid om met bekende namen in de danswereld samen te werken is een belangrijke inspiratie om door te gaan in dans.

Vervolg Proeftuin Dans: Right now!

In 2023 zetten we de samenwerking voort met The Notorious IBE en de Nederlandse Dansdagen ten aanzien van kennisdeling, publieksontwikkeling en -uitwisseling. Daarnaast geven we een vervolg aan de 'wendbare werkplaats', waarin we makers ondersteunen en een podium bieden. Elk jaar kiezen we gezamenlijk één maker die we in de drie festivals een plek geven. In 2023 is dit Simon Bus. Ook hopen we aansluiting te kunnen vinden in midden-Limburg met het Limburg Festival en in Noord-Limburg bij de Parkfeesten om het resultaat ook daar te laten landen.

_13 Financiële paragraaf 2022

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

2022 is het zesde verslagjaar van de Stichting StEP by StEP. Deze stichting is op 29 januari 2016 opgericht met het doel internationale ontwikkelingen in de dans te tonen en impulsen aan de toekomst van de dans te geven in het Nederlands-Belgisch-Duitse grensgebied en de Euregio. De resultaten vóór deze perioden vielen nog onder de verantwoordelijkheid van Parkstad Limburg Theaters N.V.

Aachen en Eupen kennen hun eigen organisatie en financiële verantwoording. Stichting StEP by StEP rapporteert derhalve alleen haar 'eigen' Nederlandse deel van het georganiseerde festival. Het resultaat over 2022 bedraagt € 72.498 negatief en is onttrokken aan de Bestemmingsreserve Covid.

Het festival heeft – net als heel de wereld – een aantal bijzondere jaren achter de rug. Zoals al eerder aangegeven heeft COVID-19 vanaf 2020 voor drie totaal verschillende edities van ons festival gezorgd. Waar we in 2020 vroegtijdig zijn moeten stoppen en in 2021 een aangepaste zomereditie hebben gepresenteerd, werd in 2022 het haast ondenkbare totaal onverwacht werkelijkheid en vervielen enkele weken voor de openingsvoorstelling alle coronamaatregelen. In deze drie jaren zijn we als festival vanwege de meerjarige ondersteuning vanuit Fonds Podiumkunsten op verschillende momenten ook ondersteund met COVID-bijdragen, bedoeld om vanuit schrit_tmacher het veld, de keten en alles eromheen aan het werk te houden en de continuïteit binnen de dansketen te waarborgen. Financiële ondersteuning die we niet meteen op dat moment hebben kunnen inzetten, omdat de bijdragen deels achteraf en op verschillende momenten ontvangen zijn en niet direct tijdens het festival inzetbaar waren. De nog niet besteedde bijdragen zijn toegevoegd aan de Bestemmingsreserve COVID. Zoals ook aangegeven in het jaarverslag van 2021 zijn deze bijdragen in 2022 en worden deze in 2023 (hooguit 2024) geheel conform de doelstelling – we willen en moeten continuïteit bevorderen – ingezet.

Lloyd Marengo - *Father Figure* (foto: Jean van Lingen)

De baten 2022 zijn ca. € 29.319 lager dan begroot. Dat komt met name doordat de inkomsten op recettes vanwege COVID lager zijn uitgevallen. De COVID-maatregelen zijn weliswaar anderhalve week voordat het festival opende – vanuit ongeveer een lockdown – opgeheven, inclusief het opheffen van de 1,5 meter beperking, maar dat betekende nog niet dat het publiek gelijk massaal alsnog kaarten ging kopen en de zaal direct vol zat. Daarbij golden op dat moment over de grens in Aken nog steeds toegangsmaatregelen. De extra bijdragen van het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg, Euregiodeal, IBA Parkstad en Fonds Podiumkunsten (internationalisering) hebben in positieve zin bijgedragen aan het resultaat, alsook de nog in 2022 ontvangen coronabijdrage van de overheid via het Fonds Podiumkunsten. In de totale baten is een subsidiebedrag opgenomen ad € 502.576. De volgende subsidies zijn nog niet definitief vastgesteld: meerjarig (2021-2024) subsidie Fonds Podiumkunsten 2022 € 196.470, tweejarige (2021-2022) subsidie Provincie Limburg 2022 € 150.000, subsidie gemeente Heerlen 2022 € 50.000 en subsidie Prins Bernhard Cultuurfonds € 7.500.

De lasten 2022 zijn ca. € 43.179 hoger dan begroot (gemiddelde 2021-2024). Dat heeft alles te maken met het aanwenden van Bestemmingsreserve COVID, die is ingezet voor extra onderdelen in de contextprogrammering. Daardoor waren logischerwijs ook de activiteitenlasten personeel hoger dan begroot alsook de overige programmakosten (bijkomende technische kosten, inhuur materialen, reis/verblijfkosten) en marketingkosten. Beheerslasten personeel zijn ook hoger dan begroot: dat komt deels door een verschuiving van de kosten voor programmering van Activiteitenlasten personeel naar Beheerslasten personeel en deels doordat we vanwege de groei van het festival ook sterker in coördinatie hebben geïnvesteerd.

Inzet Covid-bijdragen in 2022

StEP by StEP heeft COVID-gelden ontvangen in 2020, 2021 en 2022. Deze gelden zijn ingezet om de continuïteit van schrit_tmacher alsook de structuur en keten voor dans en danstalent, die het festival in de loop der jaren heeft opgebouwd, te garanderen. Zoals aangegeven is fors ingezet op contextprogrammering buiten het theater in de openbare ruimte en in lege winkelpanden. Daarmee zijn opdrachten verstrekt aan zowel makers als overige betrokkenen bij het realiseren van producties: voor technische ondersteuning, materieel, vormgevers tot aan decorbouwers.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is in 2022 met 55% goed te noemen, waarmee we voldoen aan de nadrukkelijke vraag van het Fonds Podiumkunsten uit de initiële aanvraagprocedure 2021-2024. De stichting StEP by StEP is een relatief jonge stichting, hierdoor en mede ingegeven door soms tegenstrijdige richtlijnen van afzonderlijke subsidiënten ten aanzien van opbouw van eigen vermogen maakt dat het eigen vermogen van de stichting in verhouding relatief laag was.

Ratio's

		2022	2021
Solvabiliteit	Eigen vermogen/Vreemd vermogen in %	124	200
	Eigen vermogen/Totale vermogen in %	55	67
Liquiditeit Current ratio	Vlottende activa/Kort Vreemd Vermogen	2,98	4,20
	Eigen Inkomstenquote	26,21%	17,42%

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2022 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2022		31-12-2021
Vorderingen (1)				
Debiteuren	5.652		0	
Terug te vorderen BTW	22.610		25.204	
Vooruitbetaalde kosten	284		750	
Nog te ontvangen subsidies	42.500		20.000	
Liquide middelen (2)				
Liquide middelen	252.897		331.650	
Totaal Vlottende Activa		323.943		377.604
TOTAAL ACTIVA		323.943		377.604

PASSIVA		31-12-2022		31-12-2021
Algemene Reserve (3)	75.000		75.000	
Bestemmingsreserve Covid (4)	104.438		176.936	
Totaal Eigen Vermogen		179.438		251.936
Voorziening risico verplaatste voorstellingen (5)	35.750		35.750	
Totaal Voorzieningen		35.750		35.750
Crediteuren	44.615		26.936	
Nog te betalen bedragen	8.136		16.176	
Vooruit ontvangen subsidies	56.004		46.806	
Totaal Kortlopende Schulden		108.755		89.918
TOTAAL PASSIVA		323.943		377.604

Exploitatierkening over 2022 – BATEN			
	01-01-2022 t/m 31-12-2022	Begroting FPK 2021-2024	01-01-2021 t/m 31-12-2021
1. Publieksinkomsten – recettes Nederland	44.072	131.000	19.300
2. Sponsorinkomsten	100.000	125.000	100.000
3. Overige inkomsten	34.408	7.500	10.217
4. Totaal Directe Opbrengsten (1 t/m 3)	178.480	263.500	129.517
5. Indirecte Opbrengsten	0	0	0
6. Overige bijdragen uit private middelen	0	12.375	0
7. Subtotaal Eigen Inkomsten (1 t/m 6)	178.480	275.875	129.517
8. Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten	196.470	175.000	188.885
8. Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten-Covid	34.800	0	70.200
9. Meerjarige subsidie Provincie Limburg	150.000	150.000	138.096
10. Meerjarige subsidie gemeente Heerlen	50.000	100.000	50.000
11. Incidentele bijdragen/subsidies uit publieke Middelen	71.306	0	166.665
11. Incidenteel subsidie TOGS	0	9.500	0
12. Subtotaal Subsidies en Bijdragen (8 t/m 11)	502.576	434.500	613.846
13. Totaal baten	681.056	710.375	743.363
Eigen Inkomstenquote:			
eigen inkomsten / totale baten =	26,21 %	38,83 %	17,42 %

Exploitatierkening over 2022 – LASTEN						
	01-01-2022 t/m 31-12-2022		Begroting FPK 2021-2024		01-01-2021 t/m 31-12-2021	
1. Beheerslasten personeel	60.437		41.500		20.000	
2. Beheerslasten materieel	34.254		29.750		41.339	
3. Totale beheerslasten (1 + 2)	94.691		71.250		61.339	
4.a.Tijdelijk Personeel	132.306		169.750		145.808	
4.b.Uitkoop/honoraria kernprogrammering	172.502		175.000		116.063	
4.c.Uitkoop/honoraria overige programmering	108.073		66.000		113.382	
4. Activiteitenlasten personeel	412.881		410.750		375.253	
5.a.Locatiekosten	22.930		48.875		20.925	
5.b.Overige programmakosten	122.036		105.000		95.789	
5.c.Marketing	101.016		74.500		68.497	
5.e.Overige materiële kosten	0		0		0	
5. Activiteitenlasten materieel	245.982		228.375		185.211	
6. Totale activiteitenlasten (4 + 5)	658.863		639.125		560.464	
7. Totale lasten	753.554		710.375		621.803	
8. Saldo uit gewone bedrijfsvoering		-/-72.498		0		121.560
9. Saldo rentelasten/baten	0		0		0	
10. Saldo bijzondere baten/lasten	0		9		0	
11. Exploitatieresultaat	-/-72.498		0		121.560	

Het resultaat wordt als volgt bestemd:

Aanwending bestemmingsreserve Covid 2021	€ 107.298	-/-
Toevoeging aan bestemmingsreserve Covid in 2022	€ 34.800	
Toevoeging Algemene Reserve	€ 0	
Resultaat 2022	€ 72.498	-/-

PERSONELE BEZETTING

Stichting StEP by StEP heeft, evenals voorgaand jaar, geen personeel in dienst. Het aantal vrijwilligers bedraagt 42. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd. De WNT is niet van toepassing.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de onderneming

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting StEP by StEP heeft haar statutaire zetel te Heerlen en is feitelijk gevestigd op Burgemeester van Grunsvenplein 145, 6411 AS Heerlen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 65209729.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van de onderneming

Stichting StEP by StEP is op 29 januari 2016 opgericht de. Stichting StEP by StEP heeft ten doel: het tonen van internationale ontwikkelingen in de dans, impulsen geven aan de toekomst van de dans en het ontwikkelen van een inspirerende gemeenschap van makers en liefhebbers van dans in de Euregio en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Aan de Nederlandse zijde van de grens is de stichting ook aanspreekpunt om voor diverse subsidies in aanmerking te komen en groei te kunnen realiseren.

Verslagperiode

Het boekjaar van Stichting StEP by StEP loopt gelijk aan het kalenderjaar. Het eerste boekjaar liep van 29 januari 2016 tot en met 31 december 2017. De begrotingscijfers zien op de gemiddelde jaarlijkse begrote baten en lasten van kalenderjaar 2021 tot en met 2024.

Joost Vrouwenraets en David Peskens – *Red Circles* (foto: Luc Lodder)

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting StEP by StEP zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Activiteitenprogramma 2021-2024 en Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven. Alle bedragen zijn in Euro (€), tenzij anders aangegeven. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs respectievelijk de nominale waarde.

Dankzij de flexibiliteit en de forse inzet van onze medewerkers en met behulp van steunmaatregelen van de overheid hebben wij in het boekjaar 2022 geen grote (negatieve) consequenties gezien voor wat betreft rentabiliteit en solvabiliteit van onze stichting. Vanzelfsprekend zijn wij bij de beoordeling van onze activa en passiva nagegaan of een aanpassing nodig is vanwege de pandemie, maar dat bleek niet het geval of dat heeft in een beperkt aantal gevallen tot slechts kleine aanpassingen geleid.

GRONDSLAGEN

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deze staan, indien en voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en een bestemmingsreserve Covid. De middelen in de algemene reserve zijn vrij besteedbaar. De aard en het doel van de bestemmingsreserve Covid is onderstaand nader toegelicht.

Bestemmingsreserve Covid

Een groot deel van het bestemmingsreserve COVID is ingezet in 2022, zoals ook in de toelichting bij de jaarrekening is beschreven is deze ingezet om de continuïteit van schrit_tmacher alsook de structuur en keten voor dans en danstalent, die het festival in de loop der jaren heeft opgebouwd, te garanderen. Hiermee zijn onder meer opdrachten verstrekt aan jonge makers binnen het project *SIDEWALK*, Co-Laboration en er is een grote buitenproductie mogelijk gemaakt waar nieuw publiek mee is bereikt: 'Ballet Mécanique 2.0'. Ook zijn de extra middelen ingezet om de hogere kosten te kunnen opvangen voor het organiseren en presenteren van activiteiten op locaties (zoals leegstaande winkelpanden) en in de openbare ruimte evenals de inzet van mensen 'achter de schermen' om dit te realiseren. De rest van de middelen – inclusief het bedrag dat in 2022 aan Covid-bijdrage is ontvangen – is ondergebracht in een Bestemmingsreserve Covid en wordt in 2022, 2023 en – indien aan de orde – 2024

aangewend. Hiermee gaan we verder op de ingeslagen weg: projecten in leegstaande winkelpanden, opdrachten aan jonge makers en projecten in de openbare ruimte. De naweeën van de pandemie zullen nog wel even voortduren. Op deze manier wordt beoogd voor de makers maar ook voor de inzet van mensen achter de schermen de periode te helpen overbruggen en een basis voor de toekomst zeker te stellen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde. Na eerste verwerking worden de kortlopende schulden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de opbrengsten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten

De gerealiseerde baten worden, onder aftrek van omzetbelasting en kortingen, verantwoord.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en rentelasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde interest.

13.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Activa

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen (1)	31-12-2022	31-12-2021
Debiteuren	5.652	0
Terug te vorderen BTW	22.610	25.204
Vooruitbetaalde kosten	284	750
Nog te ontvangen subsidie gemeente Heerlen 10%	5.000	5.000
Nog te ontvangen subsidie Provincie Limburg 2021 en 2022 10%	30.000	15.000
Nog te ontvangen Prins Bernard Cultuurfonds	7.500	
Totaal	71.046	49.954

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, zonder een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen (2)	31-12-2022	31-12-2021
Rabobank rekening-courant	252.897	331.650
Totaal	252.897	331.650

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

Passiva

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve (3)

Bestemmingsreserve (4)

Het verloop van deze posten is als volgt:

	2022	2021
Algemene reserve:		
Saldo per 1 januari	75.000	28.504
Resultaat boekjaar	0	45.496
Saldo per 31 december	75.000	75.000
Bestemmingsreserve Covid:		
Saldo per 1 januari	176.936	101.872
Aanwending in 2022 resp. 2021	-107.298	-101.872
Resultaat boekjaar	34.800	176.936
Saldo per 31 december	104.438	176.936
Totaal Eigen Vermogen	179.438	251.936

Algemeen reserve

Om de continuïteit van het festival voor de lange termijn zeker te stellen heeft de opbouw van een structurele Algemene Reserve de aandacht. Onder meer het Fonds Podiumkunsten heeft aangegeven dat zij een dergelijke structurele buffer nodig acht.

Bestemmingsreserve Covid

Een groot deel van het bestemmingsreserve COVID is ingezet in 2022, zoals ook in de toelichting bij de jaarrekening is beschreven is deze ingezet om de continuïteit van schrit_tmacher alsook de structuur en keten voor dans en danstalent, die het festival in de loop der jaren heeft opgebouwd, te garanderen. Hiermee zijn onder meer opdrachten verstrekt aan jonge makers binnen het project *SIDEWALK*, Co-Laboration en er is ook een grote buitenproductie mogelijk gemaakt waar nieuw publiek mee is bereikt: 'Ballet Mécanique 2.0'. Ook zijn de extra middelen ingezet om de hogere kosten te kunnen opvangen voor het organiseren en presenteren van activiteiten op locaties (zoals leegstaande winkelpanden) en in de openbare ruimte evenals de inzet van mensen 'achter de schermen' om dit te realiseren.

De rest van de middelen – inclusief het bedrag dat in 2022 aan Covid-bijdrage is ontvangen – is ondergebracht in een Bestemmingsreserve Covid en wordt in 2022, 2023 en – indien aan de orde – 2024 aangewend. Hiermee gaan we verder op de ingeslagen weg: projecten in leegstaande winkelpanden, opdrachten aan jonge makers en projecten in de openbare ruimte. De naweeën van de pandemie zullen nog wel even voortduren. Op deze manier wordt beoogd voor de makers maar ook voor de inzet van mensen achter de schermen de periode te helpen overbruggen en een basis voor de toekomst zeker te stellen.

VOORZIENINGEN

Voorziening risico verplaatste voorstellingen (5)

Het verloop van deze post is als volgt:

	2022	2021
Voorziening risico verplaatste voorstellingen:		
Saldo per 1 januari	35.750	74.000
Resultaat boekjaar	0	38.250
Saldo per 31 december	35.750	35.750

Deze voorziening is gevormd voor het risico in relatie tot de verplaatsing van de voorstellingen van Crystal Pite / Kidd Pivot (can). Het bedrag is tot stand gekomen volgens overeenstemming dat wanneer deze voorstellingen of activiteiten alsnog niet kunnen doorgaan, we 65% van de fees moeten betalen. Vervolgens is deze voorstelling vanwege COVID meermaals verplaatst en was deze derhalve ook niet voorzien als onderdeel van het festival 2023. Bij daadwerkelijke doorgang is dit bedrag ook nodig om het überhaupt alsnog te kunnen realiseren.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen en rechten

Gebeurtenissen na balansdatum

We weten ons gelukkig met opname in het kunstenplan 2021-2024, waarmee we voor deze periode verzekerd zijn van subsidies. We hebben meerjarige toezeggingen van het Fonds Podiumkunsten (2021-2024), in het jaar 2022 bedroeg het subsidie € 196.470, indexatie voor 2023 en 2024 volgt nog. En tevens beschikking wij over een meerjarige toezegging van de Provincie Limburg (2023-2024) ad € 150.000 per jaar.

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

Bedrijfsresultaat en resultaatbestemming

schrit_tmacher heeft – net als heel de wereld – een aantal bijzondere jaren achter de rug. Zoals al eerder aangegeven heeft COVID-19 vanaf 2020 voor drie totaal verschillende edities van ons festival gezorgd. Waar we in 2020 vroegtijdig zijn moeten stoppen en in 2021 een aangepaste zomereditie hebben gepresenteerd, werd in 2022 het haast ondenkbare totaal onverwacht werkelijkheid en vervielen enkele weken voor de openingsvoorstelling alle coronamaatregelen. In deze drie jaren zijn we als festival vanwege de meerjarige ondersteuning vanuit Fonds Podiumkunsten op verschillende momenten ook ondersteund met COVID-bijdragen. Bijdragen bedoeld om vanuit schrit_tmacher het veld, de keten en alles er omheen aan het werk te houden en de continuïteit binnen de dansketen te waarborgen. Financiële ondersteuning die we niet meteen op dat moment hebben kunnen inzetten, omdat de bijdragen deels achteraf en op op verschillende momenten ontvangen zijn en niet direct tijdens het festival inzetbaar waren. De nog niet besteedde bijdragen zijn toegevoegd aan de Bestemmingsreserve COVID. Zoals ook aangegeven in het jaarverslag van 2021 zijn deze bijdragen in 2022 en worden deze in 2023 (hooguit 2024) geheel conform de doelstelling – we willen en moeten continuïteit bevorderen – ingezet.

De baten 2022 zijn ca. € 29.319 lager dan begroot. Dat komt met name doordat de inkomsten op recettes vanwege COVID lager zijn uitgevallen. De COVID maatregelen zijn weliswaar anderhalve week voor het festival – vanuit ongeveer een lockdown – opgeheven, inclusief het opheffen van de 1,5 meter beperking, maar dat betekende nog niet dat het publiek gelijk massaal alsnog kaarten ging kopen en de zaal direct vol zat. Daarbij golden op dat moment over de grens in Aken nog steeds toegangsmaatregelen. De extra bijdragen van het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg, Euregiodeal, IBA Parkstad en Fonds Podiumkunsten (internationalisering) hebben in positieve zin bijgedragen aan het resultaat alsook de nog in 2022 ontvangen coronabijdrage van de overheid via het Fonds Podiumkunsten. In de totale baten is een subsidiebedrag opgenomen ad € 502.576. De volgende subsidies zijn nog niet definitief vastgesteld: meerjarige (2021-2024) subsidie Fonds Podiumkunsten 2022 € 196.470, tweejarige

Foyer Theater Heerlen (foto: Sanne Linssen)

(2021-2022) subsidie Provincie Limburg 2022 € 150.000, subsidie gemeente Heerlen 2022 € 50.000 en subsidie Prins Bernhard Cultuurfonds € 7.500.

De lasten 2022 zijn ca. € 43.179 hoger dan begroot (gemiddelde 2021-2024). Dat heeft alles te maken met het aanwenden van Bestemmingsreserve COVID die is ingezet voor extra onderdelen in de contextprogrammering. Daardoor waren logischerwijs ook de activiteitenlasten personeel hoger dan begroot alsook de overige programmakosten (bijkomende technische kosten, inhuur materialen, reis/verblijfkosten) en marketingkosten. Beheerslasten personeel zijn ook hoger dan begroot: dat komt deels door een verschuiving van de kosten voor programmering van Activiteitenlasten personeel naar Beheerslasten personeel en deels doordat we vanwege de groei van het festival ook sterker in coördinatie hebben geïnvesteerd.

De stichting heeft voor het fiscaal resultaat een fiscale bestedingsreserve gevormd. Uit dien hoofde is voor 2022 geen sprake van een fiscaal belastbaar bedrag.

Heerlen, 20 april 2023

Dhr. B.M. Schoonderwoerd
Directeur, bestuurder

Mw. M. de Groot
Voorzitter Raad van Toezicht

Mw. H.L.H.M. Darley
Lid Raad van Toezicht

Dhr. W.L.J. Weijnen
Lid Raad van Toezicht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de leden van de raden van bestuur en toezicht van Stichting StEP By StEP

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Onoordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 Stichting StEP By StEP te Heerlen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting StEP By StEP op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2021-2024 en het controleprotocol eindverantwoording subsidies Provincie Limburg 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting StEP By StEP zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2021-2024.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2021-2024. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, onafhankelijkheidseisen, het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2021-2024 en het controleprotocol eindverantwoording subsidies Provincie Limburg 2017. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controleinformatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Maastricht, 20 april 2023

A•D accountants en adviseurs

w.g. Drs. J.M.A. Versteegh RA

COLOFON

Teksten

schrit_tmacher Festival, ondersteund door
Karin Theunissen Bureau voor Tekst en Concept

Ontwerp en opmaak

Janneke Vlaming grafische vormgeving

Uitgave

april 2023

Stichting StEP by StEP

Postbus 300

6400 AH Heerlen